

VEREENIGING OFFICIEREN CAVALERIE

Ter Gedachtenis
aan
de Kameraden,
die na 14 Mei 1940
in den tweeden Wereldoorlog
voor Koningin en Vaderland
zijn gevallen.

**Ter gedachtenis aan de Leden van de V.O.C.,
die na 15 Mei 1940 vielen.**

door Generaal-Majoor b. d. H. F. M. Baron van Voorst tot Voorst,
oud-Inspecteur der Cavalerie en der Wielrijders, tevens oud-Commandant
der Lichte Brigade.

Het waren 35 helden! Het waren hoofdofficieren, subalterne officieren en adspirant-officieren. Het waren beroeps- en reserve-officieren. Er waren ook gepensioeneerde officieren bij. Het was een bonte schakering, maar allen waren bezielde door hetzelfde élan van trouwe plichtsvervulling.

De meesten van hen beschouwden het als een eenvoudige plicht, om ook na de capitulatie van onze weermacht in Nederland, het verzet tegen den vijand voort te zetten.

Sommigen van hen hebben gestreden met de wapenen in de vuist. Zij vielen in den strijd of daarna.

Anderen hebben gestreden door openlijke betuiging van trouw en van loyaliteit aan H.M. de Koningin en het Vaderland. Zij werden daarvoor weggevoerd.

Weer anderen hebben gestreden door aan het ondergrondsche verzet tegen den overweldiger deel te nemen. Zij werden daarvoor ter dood veroordeeld.

Eenigen hebben willen strijden en hebben het gewaagd om den tocht naar Engeland te ondernemen. Zij werden onderweg door het noodlot achterhaald.

En zoo zijn er nog andere wijzen, waarop het zich niet gewonnen geven door onze gevallen kameraden tot uiting kwam.

De een stierf door den kogel, een ander door uitputting in een concentratiekamp, een derde werd onthoofd, een vierde bezweek aan een ziekte of tengevolge van een ongeval.

Allen waren zij zich echter het risico bewust, dat zij door hun handelingen liepen. En toch aanvaardden zij dit als een natuurlijk uitvloeisel van hun soldatenplicht en van den eed van trouw, dien zij hadden gezworen of nog hoopen te zweren. En juist omdat zij de volle consequentie trokken uit wat zij wisten, dat hun plicht was, juist omdat zij zonder terughouding of bij-overwegingen zich volledig gaven voor de heilige zaak van het onderdrukte vaderland, juist omdat zij het gevaar, dat zij liepen als een natuurlijke zaak beschouwden, juist daarom waren het helden.

Er staat geschreven, dat men geen grooter bewijs van liefde kan geven dan door zijn leven af te staan voor de zijnen. Welnu dit bewijs van liefde voor Koningin en Vaderland hebben zij gegeven: vrijwillig!

Zij zullen dus èn als held èn als uitstekend vaderlander in ons aller gedachten voortleven. Zij zullen voor ons zijn en blijven een voorbeeld van plichtsbetrachting, van zelfopoffering en van heldhaftigen eenvoud. Mede daardoor zal het offer van hun leven niet vruchteloos zijn geweest, mits wij toestaan, dat hun gedachten op ons inwerken; mits wij bevorderen, dat het zaad, dat door hun heldendom in onze harten is gelegd, ontkiemt en opschiet tot een groot verlangen om in zelfvergetenheid en in allen eenvoud onzen soldatenplicht te vervullen, wát ook ons lot moge zijn. Zij hebben er het meest verheven bewijs van geleverd, dat in ons volk ontembare krachten leven, die een waarborg zijn voor de onverwoestbaarheid van ons bestaan als zelfstandige natie niet alleen, maar ook voor een gestagen gang opwaarts van ons vrije Nederland als hoeder van de geestelijke waarden der christelijke beschaving.

Al zullen allen ongetwijfeld althans het loon naar hun werken hebben ontvangen, zoo treuren wij toch. Want wij missen hen in onzen kring als evenzoovele goede kameraden, die — ieder op zijn manier — bijdroegen tot versteviging van den band, welke ons allen als huzaren bindt.

Zoo treuren wij toch, want wij leven mede met het leed, dat aan hunne echtgenooten, hunne ouders, hunne kinderen en hunne nabestaanden door hun heengaan is toegebracht.

Moge de gedachte hen troosten en in hun eenzaamheid sterken, dat God onze makers na hard lijden tot Zich heeft genomen, zoodat wij mogen vertrouwen, dat Hij hun de eeuwige rust zal hebben geschonken.

Reserve Wachtmeester Jhr. Mr. RIJNHARD WILLEM DE BEAUFORT

werd te Wassenaar geboren den 27sten Juni 1919, bezocht van 1931 tot 1937 het Christelijk Gymnasium te 's Gravenhage, studeerde vervolgens in de Rechtswetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, waar hij in Juli 1944 zijn doctoraalexamen afgelegd heeft.

In 1939 ging hij naar de S.R.O.C. te Breda en werd in Januari 1940 als reserve wachtmeester geplaatst bij het 4e Reserve Eskadron Huzaren, waarbij hij gedurende den oorlog diende.

Na zijn doctoraal ging hij in Leersum wonen en werkte daar met de groep Doorn, die uitgebreide spionnagediensten verrichtte voor den Captain King van de Special Air Service. Na het vertrek van Captain King, begin 1945, ging hij over naar de inmiddels geformeerde afdeling van de B.S. te Leersum. De laatste maanden van de bezettingstijd werd zij voornamelijk gebruikt voor oefeningen met de uit Engeland aangevoerde wapens.

Een bevel van de C.-B.S. te Leersum om zich op 5 Mei 1945 des voormiddags met gecamoufleerde wapenen (handgranaten) te melden voor een laatste inspectie op een bepaald punt buiten Leersum opvolgende, is hij met zijn beide vrienden, D. J. Baron van Lynden en A. Roosmale Nepveu door de S.S., (vermoedelijk gealarmeerd door het schieten van anderen), aangehouden, gefouilleerd en omstreeks 10 uur op den ochtend van den dag, waar op de Duitschers capituleerden, doodgeschoten.

Reserve Wachtmeester BERNARD MARIE BERGER

werd 14 Juni 1919 geboren te 's-Gravehage en genoot aldaar zijn gymnasiaal opleiding aan het St. Aloysius College van de Paters Jezuiten. Na verworven einddiploma B werd hij ingeschreven als student aan de Technische Hoogeschool te Delft en lid van het Delftsch Studentencorps. 4 October 1939 kwam hij op de S.R.O.C. te Breda. Op 10 Mei 1940 was hij bij 2—5 R. H. op de Veluwe (Speulde). Na de capitulatie hervatte hij zijn studie te Delft, legde 24 October 1941 het propaedeutisch- en 12 November 1942 het eerste gedeelte van het candidaatsexamen electrotechnisch ingenieur af. Hij weigerde vervolgens de beruchte studentenverklaring te teekenen en nam ijverig deel aan het verzet. Eenige dagen na Paschen 1943 trachtte hij via België, Frankrijk, Spanje en Portugal naar Engeland te komen. Na geruimen tijd in Zuid-Frankrijk en vervolgens in Spaansche gevangenschap te zijn opgehouden, stelde hij, in Londen aangekomen, alles in het werk om ten spoedigste zoo actief mogelijk aan den strijd voor het Vaderland deel te nemen. Daarom gaf hij zijn aanvankelijk voornemen om bij de luchtmacht te komen, wegens den langen daartoe vereischten opleidingsduur, prijs en nam zonder aarzelen dienst bij de Koopvaardij toen bleek, dat hij in verband met zijn technische vooropleiding dadelijk kon worden aangemonsterd, als vijfde machinist op het Nederlandsche s.s. „Tsjisalak” van de Java-China-Japanlijn.

Van Liverpool uitgevaren met bestemming Australië werd dit schip na Bombay te hebben aangedaan, in den vroegen ochtend van 26 Maart 1944 in den Indischen Oceaan door een Japansche duikboot tot zinken gebracht. De bemanning, 76 in getal, begaf zich in de booten, doch werd door den plotseling weer opduikenden onderzeeër, langs zij en aan boord gehaald en door de Jappen op de wreedaardigste wijze vermoord. Slechts 5 hunner redden het leven door overboord te springen. Ook de reserve-wachtmeester Berger deed dien sprong, doch werd daarbij door mitrailleurvuur getroffen en op slag gedood.

Luitenant-Kolonel Jonkheer JACOB JOHAN TEDING VAN BERKHOUT werd geboren te Kampen den 29sten October 1886. Na de H.B.S. te Rotterdam te hebben afgeloopen, werd hij in 1905 cadet der Infanterie bij de Koninklijke Militaire Academie te Breda. Op 25 Juli 1908 werd hij benoemd tot 2e luitenant bij het 10e Regiment Infanterie te Haarlem.

Na een cursus gevolgd te hebben bij de Rijschool werd hij op 16 Juli 1911 overgeplaatst bij het Wapen der Cavalerie en benoemd tot 2e luitenant bij het 4e Regiment Huzaren te Deventer.

Van 1 October 1913 tot de mobilisatie in 1914 was hij gedetacheerd aan de Rijschool te Amersfoort.

Gedurende de mobilisatie 1914—1918 diende hij weer bij het 4e Regiment Huzaren, o.a. in de functie van Luitenant-Adjutant.

16 Juli 1915 werd hij bevorderd tot 1e luitenant.

Na de mobilisatie werd hij overgeplaatst naar het Eskadron-Ordonnansen te Amersfoort.

Toen het Eskadron-Ordonnansen 15 Mei 1922 werd opgeheven, ging hij over naar het 1e Regiment Huzaren te Amersfoort.

Bij het 1e Regiment Huzaren diende hij van 1922 tot 1937, o.a. in de functies van Officier van Speciale Diensten, Ritmeester-Adjutant en Commandant van het 2e Eskadron.

1 Mei 1927 werd hij bevorderd tot Ritmeester.

1 November 1937 werd hij bevorderd tot Majoor en belast met het commando van het 5e Eskadron 4e half-Regiment Huzaren te Deventer.

Op 15 Februari 1939 werd hij benoemd tot Commandant van het 1e Regiment Huzaren-Motorrijders te Apeldoorn.

22 April 1940 werd hij bevorderd tot Luitenant-Kolonel.

Hij bevond zich op 10 Mei 1940 met zijn Regiment te Wassenaar.

Na de capitulatie op 14 Mei 1940 heeft hij op het Malieveld te 's Gravenhage alle wapens en materieel van zijn Regiment verzameld en nadat daarop de Standaard was geplaatst en hij zijn Regiment had toegesproken, werden alle wapens en materieel, onder het zingen van het Wilhelmus, door brand vernietigd.

Hij was oprichter van het district Apeldoorn van den O.D.

Op 15 Mei 1942 werd hij bij de tweede verplichte melding van beroepsofficieren te Ede, door de S.D. gevangen genomen en weggevoerd naar het concentratiekamp te Amersfoort.

Hij was successievelijk gevangen te Amersfoort, Scheveningen, Amersfoort, Vught, Haaren en Amersfoort.

Hij werd veroordeeld in het z.g. „proces Röell” tot „Schutzhaft bis Ende Krieg”, doch werd, met de andere overlevenden van het proces, den 26sten October 1943 naar een vernietigingskamp overgebracht (Natzweiler bij Straatsburg).

Hij is aldaar den 13en Mei 1944 tengevolge van longontsteking en darmstoornis overleden.

1ste Luitenant MARIE CORNELIS CALKOEN

werd geboren te Amsterdam op 9 Juli 1912. Hij bezocht de Lagere School te Baarn en vervolgens het Christelijk Lyceum te Zeist. Vervolgens was hij eenigen tijd werkzaam te 's Gravenhage op het kantoor der Levensverzekering Maatschappij de Nederlanden van 1845.

Aanvankelijk zijn militaire loopbaan beginnende met een opleiding tot reserve-officier bij de S.R.O.C. te Amersfoort en als reserve-officier der Cavalerie beëdigd, bleek al spoedig, dat een vaste militaire loopbaan hem het meest aantrok. Toen hem dan ook de gelegenheid werd geboden, ging hij over naar het beroepskader en diende als zoodanig bij het eerste Regiment Huzaren te Amersfoort.

Geruimen tijd was hij als whipper-in werkzaam bij de Kon. Nederlandsche Jacht-Vereeniging, waar hij op enthousiaste wijze mede leiding gaf aan vele jachtritten.

Bij den Duitschen inval in Mei 1940 heeft hij in Brabant dapper gevochten en kwam na de capitulatie ontmoedigd bij zijn ouders te Zeist terug.

Daar werd hij op 12 September 1941 door de Duitschers gearresteerd, niet ten onrechte verdacht van een werkzaam aandeel in het nationaal verzet.

Bij gebrek aan bewijs is het echter nooit tot een proces gekomen, doch hij werd niettemin gevangen gehouden, aanvankelijk te Scheveningen en vervolgens te Amersfoort, totdat hij ten slotte werd overgebracht naar het Duitse concentratiekamp te Dachau.

Zwaar werk bij geringe voeding bracht zijn algeheele lichamelijke uitputting teweeg, tengevolge waarvan hij op 19 April 1943 aan een open longtuberculose ten gronde ging.

Reserve 1ste Luitenant Mr. PIERRE JEAN AUGUSTE CLAVAREAU.

werd te Deventer geboren den 17den Juli 1908. Na de lagere school en het gymnasium te hebben doorlopen, deed hij met goed gevolg in 1926 het eindexamen aan laatstgenoemde inrichting. Daarna volgde een jaar opleiding aan de S. R. O. C. welk school hij in 1927 verliet als Kornet der Cavalerie.

Aansluitend hieraan studeerde hij in de Rechtswetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Leiden, waar hij in 1931 zijn doctoraal examen aflegde en 23 September 1932 promoveerde op een desertatie, genaamd „Décharge”.

Inmiddels was hij aangesteld als adjunct-secretaris van de Vereeniging voor Rijn- en Binnenvaart, in welke functie hij werkzaam bleef totdat hij in Augustus 1939 door de algemeene mobilisatie van het leger in militairen dienst geroepen werd.

11 Juli 1928 benoemd tot reserve 2e luitenant en ingedeeld bij het 3e half-Regiment Huzaren, volgde in 1932 zijn bevordering tot reserve 1ste luitenant.

Gedurende de mobilisatie was hij als ordonnansofficier ingedeeld bij de Staf van de 1e Divisie, waarbij hij in de oorlogsdagen diende.

Een aanbod om als secretaris van de Vereeniging voor Rijn- en Binnenvaart op te treden sloeg hij af, daar deze vereeniging uit den aard der zaak vele Duitsche belangen diende te behartigen.

Hij vestigde zich als repetitor, en kreeg ook enkele leerlingen, die met goed gevolg hunne examens aflegden. Maar hoofdzaak was dat hij op die wijze de vrije beschikking over zijn tijd behield en deze kon besteden voor zeer veel illegaal werk (inlichtingendienst).

Toen de reserve-officieren in Juni 1943 voor krijgsgevangenschap werden opgeroepen meldde hij zich niet. Hij was toen genoodzaakt onder te duiken en besteedde al zijn tijd voor illegaal werk.

Den 5den Januari 1944 werd hij door de Duitschers gevangen genomen en verbleef tot 2 Juni 1944 in de gevangenis te Haaren (N. Br.), waarna hij naar Utrecht werd overgebracht om voor een krijgsraad terecht te staan.

Den 8sten Juni 1944 werd hij ter dood veroordeeld wegens spionage en hulpverlening aan den vijand.

In den vroegen morgen van 21 Juni 1944 werd het vonnis voltrokken op het fort Rijnauwen bij Utrecht.

Ritmeester b.d. A. N. S. W. L. COBLIJN

werd te Parijs geboren op 1 November 1883. In September 1901 werd hij toegelaten als cadet op de Koninklijke Militaire Academie te Breda.

24 Juli 1905 werd hij benoemd tot 2e luitenant bij het 2e Regiment Huzaren en kwam in garnizoen te Venlo.

26 Maart 1909 werd hij bevorderd tot 1ste luitenant en in Mei d.a.v. overgeplaatst bij het 3de Regiment Huzaren.

Van November 1910 tot October 1913 diende hij bij het 1e Depôt Huzaren te Haarlem om daarna naar het 2de Regiment Huzaren terug te keeren.

Met ingang van 1 Juli 1914 werd hij gedetacheerd bij de Luchtvaartafdeeling om in September 1915 te worden aangesteld tot officier-vlieger en te worden overgeplaatst bij de Luchtvaartafdeeling.

Jarenlang kwam hij op alle belangrijke nationale en internationale springconcoursen met groot succes uit. Hij maakte met Blackpaddy deel uit van de équipe die in New York in 1912 de America Cup wist te veroveren.

Hij was een der best gekleede officieren van zijn tijd. Een ernstig vliegongeluk maakte een einde aan zijn militaire loopbaan. In Juli 1920 werd hij op nonactiviteit gesteld en met ingang van 16 Mei 1922 eervol uit den militairen dienst ontslagen. Hij vestigde zich toen te Parijs.

In Juni 1940 bood hij zijn diensten aan het Fransche Roode Kruis aan en begaf zich naar Bordeaux om de hem toegewezen functie te aanvaarden.

Op weg daarheen overkwam hem op 23 Juni bij Mannande (Lot et Garonne) een automobielongeval. Met twee verbrijzelde beenen, waarvan een bij volle bewustzijn in de auto werd geamputeerd, een zware hoofdwonde en een gebroken arm werd hij opgenomen. Hij stierf twee dagen later.

Reserve 1ste Luitenant Ir. GODERT WILLEM BARON VAN DEDEM

werd geboren te Amersfoort op 23 Juni 1904. Na de lagere en middelbare school bezocht te hebben, studeerde hij vervolgens te Delft, waar hij in 1930 het ingenieurs-diploma behaalde. Nog hetzelfde jaar vertrok hij in opdracht van de B.P.M. naar Nederlandsch Indië en later naar Venezuela. In 1934 keerde hij, nu in dienst van de Koninklijke Petroleum Maatschappij, naar Indië terug voor geologische onderzoeken.

Hij was inmiddels bij de S.R.O.C. te Amersfoort tot reserve-officier der Cavalerie opgeleid en werd als zoodanig op 8 December 1941 in Atjeh in werkelijken dienst opgeroepen en ingedeeld bij het hoofdkwartier van den territorialen commandant van Atjeh.

Vandaar werd hij op 1 Feb. 1942 naar Bandoeng overgeplaatst bij de militaire geologische afdeling, alwaar hij op 8 Maart 1942 in Japansche krijgsgevangenschap geraakte.

Eind Maart van dat jaar naar een kamp te Batavia overgebracht, werd hij op 8 April 1942 gedwongen naar Palembang te gaan, waar hem wederom een concentratiekamp wachtte.

Een jaar later belandde hij in een Chineesche gevangenis te Mientok waar hij aan groote ontberingen werd bloot gesteld. Ziekte en ondervoeding begonnen langzaam zijn lichaam te sloopen, zoodat hij tegen de toen volgende transporten, die op barbaarsche wijze geschieden, fysiek niet meer opgewassen bleek. In het kamp Loeboek Luggan op Zuid Sumatra overleed hij aan algeheele uitputting en dysenterie, op 27 Mei 1945.

Reserve 1ste Luitenant LOUIS ROMUALD HUBERT DOBBELMANN

geboren 1 Juli 1911 te Wiesel, gem. Apeldoorn. Na de lagere school te hebben doorlopen, bezocht hij de Hoogere Burgerschool te Apeldoorn, waarna hij in 1929 aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen gedurende 1 jaar en vervolgens aan de Technische Hoogeschool te Delft gedurende 2 jaar studeerde. Vervolgens begaf hij zich naar Amerika, waar hij een jaar verbleef en vestigde zich toen definitief op het landgoed „de Ploeg” te Wiesel. In dien tijd volgde hij den landbouwwintercursus te Zutphen en behaalde aldaar het eindexamen.

Inmiddels was hij via de S.R.O.C. reserve-officier bij de Cavalerie geworden. Na de krijgsverrichtingen van 1940 keerde hij terug op zijn landgoed en maakte van de gunstige terreinomstandigheden aldaar een voortreffelijk gebruik voor hulpverlening aan onderdrukte en vervolgte Nederlanders.

In den morgen van den 16en October 1943 werd hij op den drempel van zijn woning door N.S.B.'ers vermoord. (Silbertanne actie.)

Reserve 1ste Luitenant Jonkheer WILLEM THEODOOR CORNELIS VAN DOORN

geboren te 's-Gravenhage den 31 sten Mei 1911, bezocht de lagere school te 's-Gravenhage en Gouda, het Gymnasium te 's-Gravenhage en Kampen en werd in 1931 als student ingeschreven aan de Rijksuniversiteit te Leiden, alwaar hij zijn candidaatsexamen in de Rechtswetenschappen aflegde. Hij voleindigde zijn studie niet, in verband met zijn besluit zich geheel te wijden aan de Oxfordbeweging. Te Leiden onderscheidde hij zich als race-roeier en als voorzitter van de Leidsche Studenten Weerbaarheids-Vereeniging: Pro Patria.

Na de opleiding aan de School voor Reserve-Officieren Cavalerie te Amersfoort te hebben gevolgd, werd hij 1 Januari 1932 benoemd tot Reserve 2e Luitenant bij het 3e Regiment Huzaren, terwijl hij op 1 Januari 1936 werd bevorderd tot Reserve 1e Luitenant.

Gedurende de mobilisatie diende hij bij het 1ste Eskadron Wielrijders. Na 1 Mei 1940 maakte dit Eskadron deel uit van het 3e Regiment Huzaren, en nam aan de krijgsverrichtingen deel o.a. te Schiebroek.

Na de capitulatie maakte hij gedurende korten tijd deel uit van den Nederlandschen Opbouwdienst, doch nam al spoedig zijn ontslag, daar hij zich met de leiding niet kon vereenigen. Hij besloot toen zich verder aan de Vaderlandsche zaak te wijden.

In den zomer van 1940 kocht hij een vliegtuig. Hij was houder van het sportbrevet en van het militairbrevet en wilde naar Engeland vliegen om zich bij de R.A.F. aan te sluiten. Dit plan mislukte. Er hadden vele arrestaties plaats, waaraan hij zich door onderduiken wist te onttrekken.

In het voorjaar van 1941 deed hij weder een poging om naar Engeland te komen met behulp van een cano. Reeds in volle zee zijnde, werden hij en zijn metgezel door storm overvallen en door een Nederlandsche visschersboot, waarop zich Duitschers bevonden, aan boord genomen. Bij aankomst te IJmuiden wisten zij echter te ontvluchten.

Vervolgens sloot hij zich aan bij den O.D., voor welke organisatie hij koeriersdiensten verrichtte en zich speciaal bemoeide met het in groter verband brengen van afzonderlijke verzetsgroepen. In November 1941 werd hij door de leiding van den O.D. met een opdracht naar Vichy gezonden. Het was zijn bedoeling na volbrenging van die opdracht te trachten in Engeland te komen, teneinde zijn plan om bij de R.A.F. in dienst te treden, uit te voeren. Hij werd echter in Réthel bij Mézières in Noord-Frankrijk gevangen genomen, waarbij wapens en papieren op hem gevonden werden.

Van November 1941 af verbleef hij achtereenvolgens in de gevangenissen te Parijs en Scheveningen, en in de Concentratiekampen te Amersfoort en Vught, waarna hij in Maart 1943 werd overgebracht naar Haaren.

Op 27 April 1943 werd tegen hem en 20 andere bij het tweede O.D.-proces betrokkenen de doodstraf uitgesproken, waarna hij werd overgebracht naar de Kriegswehr-machtsgefängenis in Utrecht.

Hij weigerde gratie te vragen en verklaarde tegenover het „Kriegsgericht“ dat hij zijn vijanden niet om genade wenschte te vragen.

Op 29 Juli 1943 werd het vonnis aan hem en 15 andere leden van den O.D. op de Leusderheide voltrokken.

Hij rust thans met de andere leden van den O.D. en den I.D. op het kerkhof Rusthof bij Amersfoort.

Kornet FRITJOF DUDOK VAN HEEL

werd geboren op 19 April 1918 te Semarang op Java. Na in Indië door huis-
onderwijs en later op de lagere school te zijn opgeleid voor de H.B.S. vertrok
hij met zijn familie naar Europa, waar hij aanvankelijk een jaar doorbracht
op een internaat in Zwitserland en vervolgens het eindexamen H.B.S. in 1938
aan het Bussumsch lyceum behaalde. Zijn militaire opleiding ontving hij op de
S.R.O.C. waar zijn aanstelling tot kornet volgde, in welken rang hij in 1939
gemobiliseerd werd en in Mei 1940 aan den oorlog tegen Duitschland deelnam.

Tijdens deze oorlogsdagen werd hij met zijn onderdeel in de Betuwe en
bij Rhenen herhaalde malen in gevechten gewikkeld.

De demobilisatie beëindigde formeel zijn militaire carrière, doch reeds
zeer spoedig nam hij deze weder op, thans in illegalen zin.

Vanaf midden 1941 stelde hij zich geheel in dienst van het verzetswerk
als koerier en adjudant van den Chef Staf aan het Algemeen Hoofdkwartier
van den Orde-Dienst.

Bij de arrestatie van de beroepsofficieren op 15 Mei 1942, bleef hij
als oudste over bij den staf van den O.D. en was, met slechts één mede-
werker, verantwoordelijk voor de voortzetting van de organisatie.

Hij heeft, niettegenstaande zijn jeugdige leeftijd, zeer zelfstandig den
wederopbouw van zoowel den staf als de gewesten, waarin eveneens groote
gaten geslagen waren, ter hand genomen.

Op 14 Juli 1942 werd hij vermoedelijk ten gevolge van verraad door de
Feldgendarmerie gearresteerd en te Scheveningen in cellulaire gevangenschap
gebracht, waarna zijn overbrengst eerst naar Amersfoort en vervolgens naar
het concentratiekamp in Vught volgde.

Omstreeks half Maart 1943 werd hij betrokken in het tweede groote
O.D.-proces te Haaren, dat op 25 April eindigde met de uitspraak van de
doodstraf tegen Dudok van Heel en 20 andere beschuldigen.

Nog wachtte hem een verblijf van 3 maanden in de Kriegswehrachts-
gefängnis te Utrecht, alvorens het doodvonnis op de Leusderheide met 15 an-
dere leden van den O.D. op 29 Juli 1943 aan hem werd voltrokken.

Reserve Wachtmeester DAVID HENDRIK VAN EEGHEN

geboren te Amsterdam 22 December 1920, bezocht te Amsterdam de lagere school en het Kennemer Lyceum en daarna het Baarnsche Lyceum aan welke laatste onderwijs-inrichting hij eindexamen deed in Juni 1939.

Hij nam hierna deel aan den cursus van de School voor Reserve-Officieren der Cavalerie te Breda en gaf zich op voor de opleiding tot beroepsofficier.

In Maart 1940 werd hij als reserve-wachtmeester gedetacheerd bij het 4e Reserve Eskadron Huzaren (later 1e Eskadron van het 5e Regiment Huzaren), bij welk onderdeel hij ook gedurende de oorlogsdagen diende.

Na de capitulatie werkte hij samen met den Orde-Dienst, tengevolge waarvan hij einde 1942 door de S.D. werd gezocht en genoodzaakt was onder te duiken.

Het was vanaf 1940 steeds zijn wensch geweest om naar Engeland te ontkomen, teneinde zich aldaar bij de Nederlandsche Strijdkrachten te voegen. Hij liet zich van dit plan weerhouden teneinde zijn stiefvader niet in moeilijkheden te brengen. Na diens overlijden gaf hij in 1943 uitvoering aan zijn plan, doch viel in handen van een agent provocateur en werd met acht andere jongelieden op 20 Mei 1943 op een visschersboot te IJmuiden gearresteerd en overgebracht naar de gevangenis te Scheveningen.

Hij was daar gedurende vier maanden gevangen (Einzelfaht), werd aanvankelijk ter dood veroordeeld om later zijn straf tot 15 jaar tuchthuisstraf te zien terugbrengen.

In September 1943 werd hij overgebracht naar Vught en vandaar op 23 October 1943 naar Natzweiler. In Duitschland verbleef hij achtereenvolgens in 8 verschillende gevangenkampen, waarvan de laatste vier vernietigingskampen waren. Na verscheidene ziekten goed te zijn doorgekomen, is hij ten slotte in Bergen-Belsen omstreeks 15 April 1945 overleden.

Ritmeester Adjudant ANTON CORNELIS ELAND

werd 4 Augustus 1896 te Bemmelen geboren, bezocht de Cadettenschool te Alkmaar van 1913 tot 1915, daarna de Koninklijke Militaire Academie te Breda en werd bij K.B. van 12 Augustus 1918 benoemd en aangesteld tot 2e luitenant bij het 1ste Regt. Huzaren. Op 12 Augustus 1922 werd hij bevorderd tot 1ste luitenant en op 5 October 1936 na 18 jaren luitenant te zijn geweest tot ritmeester.

Als luitenant diende hij bij het 1ste Half-Regiment Huzaren en het 4de Half-Regiment Huzaren. Van 1 October 1925 tot 1 October 1927 was hij gedetacheerd bij het Regiment Wielrijders.

Op 9 October 1936 werd hij benoemd tot ritmeester adjudant van het 2e Half Regiment Huzaren en op 25 Juni 1938 overgeplaatst bij het 1ste Regt. Huzaren-Motorrijders, waar hij vrijwel direct weder ritmeester adjudant werd.

In de Meidagen van 1940 vocht hij verbeten met zijn Regiment tussen Leiden en 's Gravenhage. Na de capitulatie deed hij veel voor de verzorging van de nabestaanden en de graven van de vele gesneuvelden van zijn regiment. Op 15 Mei 1942 werd hij in krijgsgevangenschap afgevoerd. Voor dien tijd had hij nog eenige maanden te 's Gravenhage op het archief der Koninklijke Landmacht gewerkt.

Op 8 November 1944 is hij in het krijgsgevangenkamp Oflag. no. 67 te Neubrandenburg in Mecklenburg op een wandeling plotseling overleden en aldaar begraven.

Reserve Wachtmeester ANTOINE PIERRE MARIE FAUCHEY

geboren te Rotterdam 15 Juli 1918, bezocht in Bilthoven de lagere school en vervolgens het Baarnsch lyceum, waar hij het eindexamen van de H.B.S. behaalde.

Ofschoon hij van plan was economie te gaan studeeren, vervulde hij op raad van zijn ouders eerst zijn dienstplicht als gewoon soldaat bij de artillerie. Hij kreeg echter zooveel belangstelling voor den dienst, dat hij zich als adspirant officier bij de S.R.O.C. liet inschrijven, met de bedoeling beroepsofficier te worden.

Na de oorlogsdagen van 1940, die hij ten deele in de Grebbelinie doorbracht, heeft hij zich onverwijld aan het illegale werk gewijd, aanvankelijk in O.D.-verband en later bij den I.D., waar hij zich bezich hield met cartografie van vliegvelden en geschutsopstellingen in Noord Holland en Utrecht, alsmede spionnagedienst in den ruimsten zin des woords.

Op 14 September 1941 werd echter aan zijn werkzaamheid een einde gemaakt bij zijn arrestatie door de Gestapo en belandde hij in de Scheveningsche gevangenis.

In Maart 1942 werd hij naar Maastricht overgebracht. Dit veel belovende jonge leven kwam met 24 andere voor het executiepeloton tot een ontijdig einde op 11 Mei 1942.

Reserve Korporaal GIJSBERT FIJN VAN DRAAT

werd 8 Augustus 1918 te Groningen geboren. Bezocht de gymnasia te Zwolle en te Kampen. Studeerde van 1937 tot 1939 aan de Landbouw Hoogeschool te Wageningen.

Eind Augustus werd hij gemobiliseerd en ingedeeld bij den S.R.O.C.-cursus 1939—1940.

Na de capitulatie hervatte hij zijn studie te Wageningen, waar hij in het najaar van 1941 met goed gevolg zijn candidaatsexamen aflegde.

Hierna ging hij aan de Rijksuniversiteit te Utrecht in de medicijnen studeren, deed in 1942 na enkele maanden het propedeutisch examen en daarna nog verscheidene teutamina voor het candidaatsexamen medicijnen.

Na de bekende maatregel tegen de studenten dook hij korten tijd onder maar spoedig nam hij daadwerkelijk deel aan het verzet en werd hoofdverspreider van het illegale tijdschrift „Je Maintiendrai”.

Hij werd door den S.D. gevangen genomen en na geruimen tijd in Scheveningen en in Vught te hebben doorgebracht tot 1½ jaar tuchthuisstraf in Duitschland veroordeeld.

Van September 1944 tot April 1945 was hij dwangarbeider in een fabriek in Ziegehain.

Bij de nadering der geallieerden werd hij op transport gesteld.

Ten gevolge van de onmenselijke behandeling en doorstane ontberingen is hij in een hospitaal te Büdelsdorff bij Rensburg overleden op 19 Mei 1945 en werd aldaar door de Engelschen met militaire eer begraven.

Reserve 2e Luitenant JACOB ALEXANDER JACOBSON

geboren 3 October 1916 te Boekarest, ontving na de lagere school zijn opleiding op een lyceum en vervolgens gedurende een jaar in Engeland en een jaar in Frankrijk.

Na het beëindigen van zijn diensttijd bij het wapen der cavalerie was hij werkzaam op het kantoor van de Unilever te Rotterdam.

In November 1940 als student in de economie te Amsterdam aangekomen, wist hij in November 1941 per boot met 3 lotgenooten uit Nederland te ontkomen.

Alhoewel vaststaat, dat de vluchtelingen voorspoedig uit de kust kwamen, moet hen op zee een ongeval hebben getroffen, want ondanks alle nasporingen ook vanuit de Engelsche kust, werd nimmer meer van deze Engelandvaarders gehoord.

Reserve 1ste Luitenant EDUARD JELLINGHAUS

geboren 11 Januari 1910 te Hilversum, volgde de lagere Nutschool en daarna het gymnasium te 's Gravenhage.

Vervolgens studeerde hij in de Rechtswetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en legde aldaar in 1933 zijn candidaatsexamen af.

Hij volgde de cursus aan de S. R. O. C. te Amersfoort 1930—1931 en diende daarna als kornet bij het 2e half-Regiment Huzaren te Breda.

1 Januari 1932 werd hij benoemd tot reserve 2e Luitenant bij het 3e half-Regiment Huzaren, terwijl hij 1 Januari 1936 werd bevorderd tot reserve 1e Luitenant.

Gedurende de mobilisatie was hij ingedeeld bij de Staf van de 5e Divisie, waarbij hij tijdens de oorlogsdagen diende.

Toen de reserve-officieren in Juni 1943 voor krijgsgevangenschap werden opgeroepen, meldde hij zich niet en was verplicht onder te duiken.

In den nacht van 8 op 9 December 1943 werd hij bij een razzia op reserve-officieren te 'sGravenhage door den S.D., welke voorgaf van de luchtbescherming te zijn, opgepakt en in afwachting van transport naar Duitschland, overgebracht naar de oude Alexanderkazerne.

Op 9 December 1943 werd hij, bij een poging tot ontvluchting langs de achterzijde dier kazerne, bij het bereiken van den overkant der afscheidings-sloot, neergeschoten.

Reserve Korporaal FRITS HERBERT JORDENS

werd te Arnhem geboren op 21 Juni 1919, bezocht het gymnasium aldaar en studeerde daarna in de Rechtswetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

Na zijn candidaatsexamen afgelegd te hebben ging hij in militairen dienst en werd leerling van de S.R.O.C. in 1939. Gedurende de oorlogsdagen van Mei 1940 bevond hij zich met die school in de omgeving van Bloemendaal.

Na de capitulatie aan zijn academie teruggekeerd nam hij ijverig deel aan het verzet. Hij was na de opheffing van het Utrechtsche Studentencorps lid van den Verzetssenaat en behoorde tot degenen, die de karthoteek in het Universiteitsgebouw in brand staken.

Bovendien was hij lid van een organisatie die joden en ontvluchte geallieerde krijgsgevangenen en piloten over de grens en zelfs tot in Frankrijk bracht.

Op een dier tochten werd hij in Hasselt (België) door de Duitschers gearresteerd en bij een poging tot ontsnapping doodgeschoten op 2 Maart 1944.

Reserve 1ste Luitenant JOHN WALTER KRANENBURG

geboren te Amsterdam 16 September 1914, bezocht het gymnasium te Amsterdam en daarna te 's Gravenhage, waar hij in 1933 eindexamen deed.

In October van dat jaar begon zijn opleiding aan de S. R. O. C. te Amersfoort. In October 1934 werd hij bevorderd tot Kornet en 1 Januari 1935 benoemd tot reserve 2e Luitenant bij het 1e Regiment Huzaren.

Na zijn diensttijd werkte hij als volontair op het Vereenigde Cargadoorskantoor te Amsterdam, waarna hij al spoedig een betrekking kreeg bij de Java-China-Japanlijn en in September 1935 op het kantoor dier reederij te Shanghai werd geplaatst. Hij was aldaar lid van het korps „Shanghai Volunteers”, dat veel heeft bijgedragen tot het handhaven van orde in de concessie.

In 1939 werd hij overgeplaatst naar het kantoor der Java-China-Japanlijn te Kobe (Japan). In Augustus 1940 werd hij naar Batavia geroepen. Daar men aldaar over voldoende cavalerie-officieren beschikte, werd hij toen als reserve 1e luitenant geplaatst bij de gemotoriseerde Afdeeling der Mariniers voor den Verkenningsdienst.

Na krijgsgevangen gemaakt te zijn, verbleef hij aanvankelijk in een kamp op Java. Door zijn kennis van de Japansche taal werd hij tot tolk aangesteld, in welke hoedanigheid hij dikwijls de spits moest afbijten. Met een transport krijgsgevangenen is hij later naar Ambon en Ceram gezonden (April 1943) om vliegvelden aan te leggen en in October naar Haroekoe (een eiland bij Ambon). Daar heerschten vele ziekten, zoodat er 2 schepen met zieken, Japansche militairen en materieel naar Java werden gezonden. Op één dezer schepen werd hij vervoerd met 130 krijgsgevangenen. Dit schip is nimmer aangekomen, doch, blijkens een telegram uit Tokio aan het Roode Kruis te Genève, omstreeks 29 November 1943 getorpedeerd.

Reserve Korporaal Jhr. JOHAN GERALD LOUIS WILLEM VAN LOON

werd geboren op 5 Januari 1920 te Didsbury, Alberta, Canada. Op 2-jarigen leeftijd naar zijn Vaderland teruggekeerd, verbleef hij in zijn prille jeugd nog enkele jaren in Engeland en een jaar in Zwitserland alvorens definitief in Nederland te wonen. Hij bezocht de lagere school te Driebergen en later de school der Moravische Broeder Gemeente te Zeist.

Vervolgens doorliep hij de H.B.S. afdeling van het Christelijk Lyceum te Zeist, vanwaar hij, na het eindexamen te hebben behaald in 1938, werkzaam was bij de Nederlandsche Fokkerfabrieken te Amsterdam.

Door een administratieve fout werd hij eerst een jaar na het bereiken van den dienstplichtigen leeftijd, en wel in Januari 1940, in militairen dienst opgeroepen. Hij kwam bij het wapen der cavalerie, aanvankelijk te Breda en later in Overveen bij de daar gemobiliseerde S.R.O.C., alwaar hij den Duitschen aanval in de Meidagen medemaakte.

Na het beëindigen van den gevechtstoestand, bezocht hij de M.T.S. te Haarlem tot het tijdstip, waarop deze onder N.S.B.-beheer kwam.

Vervolgens werd hij aangenomen bij de Philipsfabrieken te Eindhoven, waar hij zijn werkzaamheden echter wederom beëindigde in verband met de dreigende tewerkstelling in Duitschland.

Na tijdelijk clandestien in Den Haag bij het Nederlandsche Roode Kruis te zijn werkzaam geweest, achtte hij het raadzamer geheel te „verdwijnen” doch werd in Augustus 1944 tijdens een inval van de S.D. bij vrienden gearresteerd. Hem wachte toen gevangenschap in Scheveningen en Vught.

Vandaar vervoerd naar Duitschland, verbleef hij eenigen tijd in het gevangenkamp Sachsenhausen-Oraniënburg, werd tijdens gedwongen werkzaamheid in een fabriek te Rathenau ongesteld en naar het concentratiekamp teruggevoerd. De opmarsch der Russen was oorzaak, dat hij naar Bergen-Belsen werd overgebracht, alwaar hij omstreeks half Maart 1945 aan dysenterie en uitputting overleed.

Reserve 2e Luitenant GEORGE JOHN LIONEL MADURO

geboren te Curaçao den 15den Juli 1916, studeerde in de Rechtswetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Leiden, alwaar hij zijn candidaatsexamen aflegde.

Na den cursus aan de S. R. O. C. te hebben gevolgd, werd hij 1 Dec. 1939 benoemd tot reserve 2e Luitenant bij het 4e Regiment Huzaren.

Gedurende de oorlogsdagen diende hij bij het Depot-Cavalerie te 's Gravenhage en onderscheidde zich op 10 Mei 1940 door met veel moed en beleid en onder vijandelijk mitrailleurvuur den aanval te leiden op de villa „Leeuwenburg” (Dorrepaal) te Rijswijk. Hij drong als eerste dit, door den vijand bezette punt binnen, brak het verzet aldaar en maakte de bezetting krijgsgevangen. (Militaire Spectator Juli 1940, bladz. 314—316.)

In Augustus 1940 werd hij gedurende twee weken in de gevangenis te Scheveningen gevangen gehouden.

Einde Mei 1941 werd hij te Leiden wederom gearresteerd en tot 19 December 1941 cellulair opgesloten. In de gevangenis te Scheveningen stonden de volgende opschriften op zijn celdeur: „Strenge Einzelhaft”, „Darf nicht schreiben”, „Darf nicht lüften”, „Keiner darf mit ihm sprechen”, „Darf nicht lesen”. Hij bleef echter hardnekkig weigeren de namen te noemen van twee huzaren, die tijdens de oorlogsdagen onder zijn bevel gestaan hadden en die in de omgeving van de Geestbrug tusschen Den Haag en Delft een Duitscher en een Italiaan als franc-tireurs hadden gefusilleerd. Ook weigerde hij zich voor f 30.000.— (later verlaagd tot f 3.000.—) te laten vrijkopen.

Van Maart 1942 tot Juni 1943 was hij in Nederland ondergedoken en verrichtte illegaal werk, o.a. het binnensluipen van kazernes ter bekoming van wapens voor het illegale werk en de bestudeering van doelen voor de geallieerde luchtmacht.

27 Juni 1943 vertrok hij uit Nederland met de bedoeling om Engeland te bereiken en zich aldaar bij de Nederlandsche strijdkrachten te voegen. Op 4 September 1943 uit Brussel vertrokken, werd hij dien zelfden dag te Charlesville aan de Belgisch-Fransche grens met 8 andere geallieerde militairen (w.o. de res. 2e luitenant der Huzaren Jhr. O. Q. Wttewaell van Stoetwegen) door verraad gearresteerd.

Van 7 September 1943 tot November 1944 verbleef hij in de Polizei-Gefängnis te Saarbrücken „Sonderform, Einzelhaft, ohne Begünstigung” opgesloten, met een plakkaat op de deur van „halsmisdadiger”.

Op 11 Mei 1944 werd Saarbrücken door de Amerikanen gebombardeerd en kreeg de Polizei-Gefängnis vijf voltreffers (kettingbom). Hij had toen kunnen ontkomen maar vond dit immoreel daar er menschen onder het puin waren bedolven. Met gevaar voor eigen leven heeft hij toen twee Polen het leven gered door ze uit te graven.

25 November 1944 werd hij overgebracht naar het concentratiekamp Dachau en aldaar na een week als slaapzaal-capo aangesteld.

Op 9 Februari 1945 is hij in Dachau overleden, vermoedelijk tengevolge van vlek-typhus en aldaar gecremeerd.

Op 14 Mei 1946 werd hij door Hare Majesteit de Koningin posthuum benoemd tot Ridder 4e klasse der Militaire Willemsorde.

Reserve Korporaal JOHAN ALBERT HANS MOLTZER

werd op 3 Januari 1918 geboren te Hilversum. Reeds kort na zijn geboorte vertrok hij met zijn moeder naar Duitschland waar hij te Bonn werd opgevoed. Hier bezocht hij de lagere en middelbare school en verbleef in Duitschland tot zijn 18e jaar, waar hij na de overneming van het bewind door de Nat.-Socialisten in 1936 wegens belediging van den Führer tot een jaar tucht-huisstraf werd veroordeeld. Hij gaf toen reeds blijk van een sterke verzets-geest tegen het Nationaal Socialisme doordat hij de hem opgelegde straf wist te ontloopen door zijn vlucht naar Zwitserland. Hij legde in 1937 het Zwitsersche Staatsexamen af, hetgeen hem in staat stelde aan de Leidsche Universiteit te studeeren.

Na het afleggen van het candidaatsexamen in de rechten aan die Uni-versiteit werd hij in Sept. 1939 gemobiliseerd en ingedeeld bij de artillerie, aanvankelijk in Den Haag en later in Montfoort.

In Februari 1940 kwam hij als leerling bij de S.R.O.C. te Breda.

In dit verband bracht hij de oorlogsdagen door en trad na zijn demobili-satie in dienst bij een Handelskantoor te Amsterdam.

Tot 2 maal toe en wel in 1941 en 1943 werd hij door den Sicherheits-dienst te Amsterdam gearresteerd en weder vrij gelaten.

Ten derde male werd hij in Februari 1945 gearresteerd in zijn flat te Am-sterdam, nu wegens het opereeren met een geheime zender ten behoeve van de geallieerden.

Zijn ter dood veroordeeling volgde op 6 Maart, doch eerst op 15 April d.a.v. werd hij te Wormerveer in het openbaar als repressaille-maatregel gefusilleerd.

1ste Luitenant-Vlieger HENRI PAUL JULES TUTEIN NOLTHENIUS

werd geboren te Apeldoorn, 12 November 1916, bezocht het gymnasium en studeerde in de Rechtswetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, alwaar hij zijn candidaatsexamen aflegde.

Hierna volgde hij den cursus aan de S.R.O.C. 1938—1939 en werd in November 1939 bevorderd tot Kornet der Huzaren.

Hij vertrok in Maart 1940 naar Indië, alwaar hij in Januari 1941 in werkelijken dienst werd opgeroepen.

In Maart 1941 werd hij beëdigd als reserve 2e Luitenant der Cavalerie en gedetacheerd te Bandoeng.

Medio 1941 ging hij over naar de Militaire Luchtvaart en behaalde 1 November 1941 zijn klein Militair Brevet.

Bij de val van Java werd hij geëvacueerd naar Adelaïde, Australië.

Hij werd in Mei 1942 overgeplaatst naar de Royal Netherlands Military Flying School te Jackson, Mississippi, U.S.A.

Als Officier-vlieger behaalde hij zijn groot Militair Brevet einde 1942.

In Maart 1943 werd hij overgeplaatst naar Engeland als plaatsvervangend commandant van een Nederlandsch Fighter Squadron, gedetacheerd bij de Royal Netherlands Naval Air Force.

Hij werd bevorderd tot 1e Luitenant in Mei 1943.

Hij is gevallen op het vliegveld Yovil, Sommerset, op den 28sten Juni 1943 als gevolg van een „operational training”-oefening met zijn Hurricane.

Kornet WILLEM BEREND DU PON

werd geboren op 15 September 1918 te Den Haag.

Hier bezocht hij de lagere school en vervolgens het Ned. Lyceum waar hij in 1938 eindexamen deed.

Op 10 October 1938 kwam hij als gewoon dienstplichtige van de lichte van dat jaar in aanmerking voor opleiding tot reserve-officier aan de S.R.O.C. te Amersfoort. Hier doorliep hij den cursus en werd op 6 Mei 1939 als wachtmeester tit. ingedeeld bij het derde Regiment Huzaren te 's-Gravenhage en op 1 Augustus 1939 overgeplaatst naar het tweede Regiment Huzaren.

Op 1 September 1939 werd hij gemobiliseerd bij het depot der cavalerie te Den Haag, op 21 October d.a.v. bevorderd tot kornet en ingedeeld bij een mitrailleur-eskadron, waarop d.d. 27 April 1940 overplaatsing bij het derde Legercorps volgde. Tijdens de oorlogsdagen was kornet du Pon eenige malen met zijn afdeeling in gevecht met den vijand en wist o.m. bij het Keizersveer onder vijandelijk vuur een gewonden kameraad van een sectie Pag. te redden.

Op 9 September ving hij aan de universiteit te Utrecht zijn reeds lang voorgenomen studie in het Indisch recht aan en sloot zich in 1942 aan bij het Nederlandsch verzet.

In 1943 moest hij tijdelijk „verdwijnen” om zijn plannen, voor overtocht naar Engeland, voor te bereiden.

Een begin van uitvoering van deze plannen kwam in Aug. 1943 tot stand toen hij Brussel bereikte en vervolgens eenige maanden later in Parijs aankwam, vanwaar hij verder zuidwaarts doorreisde.

Wellicht tengevolge van verraad werd hij, met een reisgenoot, in onbezet Frankrijk, ten zuiden van Orleans, gearresteerd en in de militaire gevangenis aldaar gedetineerd.

Via Compiègne werd hij op 12 Jan. 1944 op transport gesteld naar het concentratiekamp Buchenwalde.

Ofschoon fysiek ernstig verzwakt was hij geestelijk nog ongebroken.

Bij een luchtaanval van de R.A.F. op 24 Aug. 1944 op de Gustloffwerken, waar hij tewerk was gesteld, trof hem een bomscherp aan het hoofd met dodelijk gevolg.

Res. Ritmeester Ir. LOUIS NICOLAAS MATTHEUS VAN DER PUT w.i.

werd geboren te Rotterdam 2 Mei 1901, bezocht aldaar de lagere school en de H.B.S., waarvan hij in 1918 het eindexamen verwierf; studeerde aan de Technische Hoogeschool te Delft en werd in 1926 werktuigkundig ingenieur, in welke hoedanigheid hij in dienst van particuliere ondernemingen van 1926 tot 1930 in Nederlandsch Oost-Indië werkzaam was. Hij repatrieerde in 1930.

In 1931 ondernam hij voor een Haagsche firma een rondreis van 6 maanden door Java en was daarna nog eenigen tijd bij die firma te 's-Gravenhage in dienst. Vervolgens was hij werkzaam bij de Commissie voor werkverruiming en werd daarna overgeplaatst bij de Commissie voor generatoren en motorbrandstof.

Hij volgde den cursus 1921—1922 van de S. R. O. C. te Amersfoort, werd benoemd en aangesteld tot reserve 2e luitenant bij het derde half regiment huzaren, op 15 Dec. 1923 bevorderd tot reserve 1e luitenant en op 1 Nov. 1938 tot reserve-ritmeester.

In de mobilisatie 1939—1940 commandeerde hij het eerste reserve-eskadron huzaren en van 1 Mei 1940 tot aan de ontbinding van het Nederlandsche leger het 3e eskadron van het 5e regiment huzaren.

Hij was van 1935 tot 1938 lid van het bestuur der V.O.C. en beoefende de ruitersport met groote voorliefde. Meermalen kwam hij als heerrijder op de rennen uit.

Bij een bezoek aan zijn ouders te Rotterdam, op 29 November 1944, werd hij bij een geallieerd luchtbombardement tegelijk met zijn moeder, zijn zuster en haar dochttertje gedood.

Reserve 2e Luitenant Jhr. WILLEM JAN QUINTUS

werd geboren te Malang op 9 December 1915, deed eindexamen H.B.S. op het instituut Wullings te Voorschoten, was daarna leerling van de S.R.O.C. te Amersfoort en werd op 1-1-1939 kornet der Huzaren.

In 1939 vertrok hij naar Nederlandsch-Indië en werd te werk gesteld op de theeonderneming Paratau-Salak.

In Indië werd hij bevorderd in November 1941 tot reserve 2e luitenant der Cavalerie van het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger.

In den oorlog tegen Japan is hij, toen het K.N.I.L. naar de hoogvlakte van Bandoeng terugtrok, op 5 Maart 1942 in de omstreken van Buitenzorg met zijn peloton op een Japansch mitrailleursnest gestooten. Daarna is van den luitenant Quintus nooit meer iets vernomen. Zijn paard is zonder berijder bij zijn eskadron teruggekeerd. Hij is of direct gesneuveld of zooals ook beweerd wordt gevangen genomen en na weigering om inlichtingen te verschaffen doodgeschoten.

Reserve 1ste Luitenant Jhr. Ir. WILLEM GERARD RÖELL

werd geboren op 4 Juni 1905 te Amsterdam, alwaar hij de lagere school en vervolgens het lyceum bezocht.

In 1923 liet hij zich inschrijven aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, terwijl hij, tijdens zijn studie, eenige jaren den boschbouw in de praktijk beoefende in Duitschland en op het landgoed „de Hooge Veluwe”.

Op 1 Januari 1928 werd hij beëdigd als res. officier bij het wapen der Cavalerie na het volgen van een cursus aan de S.R.O.C.

Na het beëindigen van zijn studie te Wageningen, waar hij den ingenieurstitel verwierf, was hij geruimen tijd werkzaam voor de Vereeniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland en den Algemeene Nederlandsche Wielrijders Bond. Daarna werd hij aangesteld tot Kon. Houtvester op het Kroondomein bij Apeldoorn.

Bevriend met Z.K.H. Prins Bernhard, reeds voor diens komst naar Nederland, werd hij in 1936 benoemd tot particulier secretaris en adjudant terwijl hem tenslotte de functie van thesaurier van H.H. K.K. H.H. Prinses Juliana en Prins Bernhard der Nederlanden werd opgedragen.

De oorlogsdagen van 1940 maakte hij mede als res. 1e luitenant bij het eerste Reg. Huzaren. Hij wijdde zich na de demobilisatie wederom aan zijn werkzaamheden als Kon. Houtvester.

Zijn echtgenoot en eenig kind vergezelden Prinses Juliana naar Engeland en Canada, hij heeft ze niet weer gezien.

Op talloze wijzen heeft hij tijdens de bezetting door sabotage van de Duitsche maatregelen getracht de belangen van zijn Koninklijke Principalen te verdedigen, terwijl hij ondanks zijn geëxponeerde positie op actieve wijze deelnaam aan het verzetswerk, hetwelk hem ook noodlottig is geworden.

Op 10 April 1942 werd hij door den Sicherheitsdienst gearresteerd, verdacht van het herbergen van een geallieerd vlieger.

Na gevangenschap in Scheveningen, Amersfoort en Utrecht, viel hij op 29 Augustus 1942 voor het executie-peloton, voor Koningin en Vaderland.

1ste Luitenant PIERRE JEAN BAPTISTE RUYS DE PEREZ

geboren 7 Juni 1909 te Bloemendaal. Bezocht daar de lagere school en vervolgens het gymnasium te Haarlem. Aanvankelijk opgeleid tot reserve-officier aan de S.R.O.C., ging hij reeds het jaar daarna over naar de K.M.A., waar hij in Augustus 1931 als tweede luitenant bij het tweede half Regiment Huzaren werd beëdigd te Breda.

In 1932 werd hij overgeplaatst naar het derde Regiment Huzaren en kwam in Mei 1934 bij de vliegeropleiding te Soesterberg.

Als enthousiast ruiter met veel belovenden aanleg, nam hij in 1935 deel aan een voorbereidende training voor de Olympiade aan de Rijschool te Amersfoort, waar hij in 1935 voor een jaar werd gedetacheerd. Toen volgde zijn overplaatsing naar het eerste half Regiment Huzaren, doch in verband met een ongemak aan zijn rug, vroeg hij overplaatsing aan naar de Luchtvaartafdeeling. Bij dit onderdeel werd hij in April 1939 te Eindhoven gemobiliseerd en was afwisselend gestationneerd op de vliegvelden Ypenburg en Soesterberg.

Bij het uitbreken van den oorlog op 10 Mei 1940 was hij commandant van de afdeeling Jagers D. XXI., die, tijdens gevechten met de verreweg superieure Duitse luchtmacht, vrijwel alle werden neergeschoten.

Zelf bracht hij er bij een noodlanding het leven af.

Na de demobilisatie nam hij korten tijd dienst bij een handelsfirma te Rotterdam, vanwaar hij de overtocht naar Engeland met twee kameraden voorbereidde. Even buitengaats werd de motorboot, die inmiddels door den kustwacht zwaar was beschoten, door de Duitschers aangehouden en de bemanning, waarvan een gedeelte zwaar gewond, gearresteerd.

Tot driemaal toe werd Ruys veroordeeld, tweemaal door het Marine-Gericht tot steeds langduriger tuchthuisstraffen; de derde maal door het Luftwaffe Gericht van de Wehrmachtsbefehlshaber tot de doodstraf.

Zijn lijdensweg voerde door verschillende strafgevangenissen naar de Weteringschans te Amsterdam, vanuit welke gevangenis zijn executie op 15 Aug. 1942 door het vuurpeloton volgde.

Bij K.B. van 6 Mei 1946 is hem het Vliegerkruis posthuum toegekend.

Kornet FRANK SANTMAN

geboren te Rotterdam op 18 December 1917, bezocht aldaar de lagere school en het Erasmiaansch gymnasium, waar hij het einddiploma A behaalde.

Op 2 September 1937 werd hij in dienst van het Vaderland geroepen als dienstplichtige bij de veldartillerie, waarop in October zijn overplaatsing naar de S.R.O.C. volgde, die hem de reserve-wachtmeesters-chevrons bezorgde.

Op 1 Januari 1939 werd hij aangesteld als kornet bij het tweede Regiment Huzaren.

De mobilisatie van 1939 riep hem naar Den Haag in werkelijken dienst.

Met een eskadron wielrijders trok hij per 1 Januari 1940 naar Oplo in de Peel.

Op den dag van den inval der Duitschers met een pelotonscommando belast, kreeg hij de opdracht op Eindhoven terug te trekken en de tusschenliggende bruggen te vernielen.

Voor bijzonderheden omtrent de oorlogsverrichtingen van zijn onderdeel wordt verwezen naar de Militaire Spectator van Februari 1942.

Na zijn demobilisatie hervatte Santman zijn burgerwerkzaamheden te Hengelo en later te Den Haag. Hij weigerde in April 1943 gevolg te geven aan den Duitschen oproep zich in krijgsgevangenschap te begeven.

Na verschillende omzwervingen sloot hij zich op 1 Juli 1944 bij de verzetsbeweging aan.

In verband van de B.S. heeft hij op 1 April 1945 op waarlijk heldhaftige wijze van zijn Vaderlandsche gezindheid doen blijken. Bij zijn opdracht een elektrische centrale voor bemaling van de N.O.-Polder tegen vernieling te beschermen, wist hij het Duitse wachtcommando van 12 man te overmeesteren en vervolgens bij het aanrukken van Duitse versterkingen strijdend terug te trekken. Een noodlottig toeval speelde hem echter onverhoeds aan andere Duitse troepen in handen, die hem ter plaatse doodschoten, waarbij hij nog gelegenheid had de woorden „Leve het Vaderland” uit te roepen.

Hij werd beroofd en ter plaatse begraven.

Na de bevrijding is zijn stoffelijk overschot met dat van 2 zijner krijgsmakkers op de algemeene begraafplaats te Borne met militaire eerbewijzen bijgezet door een afdeeling geallieerde troepen en Binnenlandsche Strijdkrachten.

Ter plaatse waar hij viel, is een gedenkplaat aangebracht.

**Reserve 2e Luitenant Jhr. WIARDUS JACOB HENDRIK DUCO RENGERS
HORA SICCAMA**

werd geboren 15 Maart 1916 te Dusseldorf, bezocht de lagere school en vervolgens het stedelijk gymnasium te Utrecht, waarna hij aan de universiteit te Utrecht in 1934 zijn studie in de rechtswetenschap begon.

Zijn militaire opleiding tot res.-officier der Cavalerie aan de S.R.O.C. beëindigd hebbende, werd hij te Amersfoort beëdigd als tweede luitenant bij het 1e Regiment Huzaren.

Tijdens de Duitse bezetting, weigerde hij vrijwillig in krijgsgevangenschap terug te keeren en hield zich op verschillende plaatsen schuil.

Geruimen tijd later sloot hij zich aan bij de Nederlandsche Verzetsbeweging waarin hij, onder den schuilnaam Eduard, op de Veluwe opereerde en onder meer aan den strijd bij Putten deelnam.

Door de Duitschers te Putten van zijn bed gelicht, werd hij aanvankelijk te Nijkerk en later te Amersfoort gevangen gezet. Tijdens deze gevangenschap kwam zijn ondergrondse werkzaamheid aan het licht, zoodat hij besepte, van het aardsche leven afscheid te moeten nemen. Hem werd de gelegenheid gegeven zijn testament te maken.

In Januari 1944 op transport gesteld van Amersfoort naar Apeldoorn, deed hij, ofschoon geboeid, een ontvluchtingspoging, die hem noodlottig werd door moordend vuur van zijn bewakers.

In een hospitaal te Apeldoorn deed men hem een operatie ondergaan, aan de gevolgen waarvan hij den volgenden dag overleed. Hij werd op Heiderust bij Apeldoorn ter aarde besteld.

Reserve 1ste Luitenant JAN HENRI DE STOPPELAAR

geboren te Soekaboemi den 30sten November 1914. Volgde de lagere school en het Nederlandsch Lyceum te 's-Gravenhage en deed aan laatstgenoemde onderwijsinrichting in 1933 met goed gevolg zijn eindexamen.

Hierna volgde hij de cursus aan de S.R.O.C. te Amersfoorf 1933—1933.

Hij werd 1 Januari 1936 benoemd tot reserve 2e luitenant bij het 3e half Regiment Huzaren.

Daarna volgde hij diverse handelskursussen hier te lande en in Londen.

Uit het buitenland teruggekeerd werd hij geplaatst bij de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij, aanvankelijk op het hoofdkantoor, daarna te Schiphol en einde 1936 te Kastrup (Kopenhagen).

Begin 1938 werd hij aangesteld tot vertegenwoordiger der K.L.M. te Stockholm.

Kort voor het uitbreken van den oorlog kwam hij, met ziekteverlof, naar Nederland.

Hij werd in Augustus 1939 niet gemobiliseerd, in verband met zijn functie bij de K.L.M., doch genoot zakenverlof.

Toen dit zakenverlof werd ingetrokken, meldde hij zich op 9 Mei 1940 bij het Cavalerie-Depot te 's-Gravenhage, waar hij gedurende de oorlogsdagen diende.

1 Januari 1940 was hij bevorderd tot reserve 1e Luitenant.

Na de capitulatie diende hij eenigen tijd bij den Opbouwdienst, doch weigerde over te gaan naar den Arbeidsdienst.

Hij werd toen weder tijdelijk aangesteld op het hoofdkantoor der K.L.M. Met eenige collega's van den Opbouwdienst had hij plannen beraamd om naar Canada te gaan, teneinde aldaar een opleiding tot piloot te verkrijgen.

Dit plan kwam door verraad niet tot uitvoering.

22 Januari 1941 werd hij op het kantoor der K.L.M. door de Gestapo gearresteerd en naar de gevangenis te Scheveningen overgebracht.

In Juni 1941 werd hij door het Kriegsmarine Gericht bij gebrek aan bewijs vrijgesproken, doch op bevel van Heydrich als „deutschfeindlich" in arrest gehouden.

In September van dat jaar volgde daarop zijn overbrenging naar het concentratiekamp Sachsenhausen bij Oraniënburg, alwaar hij op 13 Juli 1942 den dood vond tengevolge van uitputting.

**Oud Reserve 1ste Luitenant JOHANNES GALENUS WILLEM HENDRIK
BARON VAN SYTZAMA**

geboren te Brummen den 7den November 1900.

Hij genoot een gymnasiale opleiding op het Zeister Internaat en volgde een cursus aan de School voor Reserve-Officieren der Cavalerie te Amersfoort.

Op 3 December 1921 werd hij benoemd tot reserve 2e Luitenant bij het 1e Regiment Huzaren, terwijl hij op 23 December 1925 werd bevorderd tot reserve 1e Luitenant. Hij was een afstammeling in den rechten lijn van den oprichter van de Dragonders van van Sytzama (1813), die op 8 Mei 1867 den naam 1e Regiment Huzaren verkregen.

Op zijn verzoek werd hem bij Koninklijk Besluit van 7 April 1933 eervol ontslag uit den militairen dienst verleend.

Hij wijdde zich aan den landbouw en vestigde zich in later jaren op „de Reuversweerd” te Brummen, alwaar hij o.a. een warmbloed-fokkerij hield.

Op 9 April 1945 werd hij, toen de overzijde van den IJssel reeds door de Canadezen was bezet, door Nederlandsche handlangers van den S.D. gevangen genomen en overgebracht naar de „Engelenburg” te Brummen, aldaar in een kelder gruwelijk gefolterd en op 13 April 1945 vermoord.

Reserve 1ste Luitenant Mr. PAUL FREDERIK WILLEM BARON VAN TILL
geboren op 21 Mei 1906 te Loosdrecht, bezocht de lagere school te Loenen a.d. Vecht en vervolgens het gymnasium te Utrecht, studeerde in de rechten aan de Rijksuniversiteit aldaar en verkreeg in 1932 den meesterstitel, waarna hij zich als advocaat en procureur te Utrecht vestigde.

Inmiddels was hij in 1930, na zijn opleiding bij de S.R.O.C., aangesteld als reserve 2e Luitenant bij het 1e Regiment Huzaren en in 1935 bevorderd tot reserve 1e Luitenant.

Tijdens de oorlogsdagen in 1940 was hij bij dit regiment ingedeeld.

In April 1943 werd hij door de Sicherheits Polizei gearresteerd wegens hulpverlening aan joodsche personen.

Tot Augustus 1943 werd hij te Amsterdam in voorarrest gehouden en vervolgens getransporteerd naar het concentratiekamp te Vught, later nog naar andere kampen.

Bij de gedeeltelijke ontruiming in September 1944 van de Hollandsche concentratiekampen voerde men hem naar Duitschland.

Na een verblijf in het beruchte kamp Bergen-Belsen werd hij in December 1944 als politiek gevangene naar het concentratiekamp Buchenwalde overgebracht, waar hij op 29 Maart 1945 tengevolge van algeheele lichaamszwakte en uitputting overleed.

Ritmeester Jhr. CHARLES EMILE JOSEPH MARIE VERHEYEN

werd te 's-Hertogenbosch geboren op 18 Juli 1892, bezocht de H.B.S. aldaar en was van 1913 tot 1915 cadet aan de K.M.A. te Breda.

Op 18 Juni 1915 werd hij op de Rechte Heide bij Tilburg beëdigd als 2e Luitenant bij het 2e Regiment Huzaren. Hij diende in Brabant tot het einde der mobilisatie, werd daarna gedetacheerd bij de Rijschool te Amersfoort en vervolgens in 1920 geplaatst bij het depôt in Haarlem.

Met ingang van 1 Augustus 1923 werd hij benoemd tot ordonnans-officier van H.M. de Koningin, welke functie hij vervulde, ook na zijn bevordering tot ritmeester op 1 November 1933, tot 31 December 1935.

Met ingang van 1 Januari 1936 werd hij als ritmeester geplaatst bij het 3e Half Regiment Huzaren te 's-Gravenhage om op 1 Februari d.a.v. te worden benoemd tot adjudant i.b.d. en eerste stalmeester van H.M. de Koningin.

19 Juli 1940 werd hij als lid van de Koninklijke Hofhouding, tegelijk met zijn oudsten zoon, gevangen genomen en als gijzelaar in het concentratiekamp Buchenwalde opgesloten.

De onvoldoende kleeding, voeding en de ondragelijke toestanden in dit kamp veroorzaakten een groote sterfte onder de gijzelaars. Verheyen kreeg een zware dubbele longontsteking en pleuris. Geneesmiddelen waren er niet en verzorging evenmin.

Op last van Rauter, die persoonlijk overkwam, toen de sterfte onder de gijzelaars schrikbarende afmetingen had aangenomen, werden alle ernstige zieken overgebracht naar een ziekenhuis te Jena. Na 8 dagen daar te zijn geweest, stierf ritmeester Verheyen op 29 April 1941 in de volle overtuiging, dat hij zijn leven als gijzelaar gaf voor zijn trouw aan zijn Vorstin en voor zijn Vaderland.

Reserve 1ste Luitenant Mr. LOUIS JOSEPH WELTER

geboren te Buitenzorg 18 October 1910, studeerde in de Rechtswetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Leiden en legde aldaar zijn doctoraalexamen af.

Daarna volgde een jaar opleiding aan de School voor Reserve-Officieren der Cavalerie te Amersfoort, waar hij als nummer één slaagde.

1 Januari 1936 werd hij benoemd tot reserve 2e Luitenant bij het 2e Regiment Huzaren, terwijl hij 1 Januari 1940 werd bevorderd tot 1e Luitenant.

In het najaar van 1936 vertrok hij naar Indië en werd geplaatst bij de Algemeene Secretarie te Buitenzorg.

Bij het uitbreken van den oorlog bekleedde hij den rang van Adjunct-Referendaris.

Benoemd tot Commandant van de Stadswacht te Buitenzorg, stond hij aan het hoofd van een organisatie vrijwilligers, welke bestemd was om achter het front militairen dienst te verrichten en rust en orde te handhaven.

Bitter teleurgesteld over de spoedige capitulatie van het Indische leger, voelde hij zich verplicht zooveel en zolang mogelijk den strijd tegen de Japanners voort te zetten, zij het ondergronds. Hij werd leider van een ondergrondse beweging, welke in Buitenzorg werkte en o.a. een 700-tal Australiërs, die op de hellingen van de Salak en de Gedeh nog guerilla-oorlog voerden, voorzag van levensmiddelen en medicijnen. Zijn groep verzamelde bovendien gegevens omtrent Japansche strijdkrachten, welke met behulp van een geheime zender werden overgeseind naar het geallieerde hoofdkwartier in Australië.

Als gevolg van verraad en mededeelingen aan derden onder martelingen afgedwongen, werd hij begin 1943 door de Japansche geheime politie, de Kem-petai, gevangen genomen en voor een Japanschen krijgsraad te Batavia gebracht die hem 15 Mei 1943 ter dood veroordeelde.

Het vonnis werd denzelfden dag voltrokken door onthoofding, op een eenzame plaats te Antjol nabij Tandjong Priok.

Daar rust hij met vele anderen in een massagraf.

Reserve Korporaal IZAK WESSEL

werd geboren te Hilversum 11 Januari 1920, bezocht de lagere school en het gymnasium in zijn geboorteplaats, deed eindexamen in 1939 en studeerde toen rechten te Utrecht, was op de S.R.O.C. van Februari 1940 tot aan de capitulatie. Daarna vervolgde hij zijn studies te Utrecht en deed in October 1941 zijn candidaatsexamen.

Hij weigerde de beruchte studentenverklaring te ondertekenen en werd illegaal werker.

Met behulp van valsche papieren ging hij, nu eens als hulpprediker dan weer als inspecteur van de spoorwegen, persoonsbewijzen, bonkaarten enz. rondbrengen.

In den winter van 1944-1945 sloot hij zich zoowel te Hilversum als te Utrecht bij de Binnenlandsche Strijdkrachten aan.

Den 7den Mei 1945, twee dagen na de capitulatie, kreeg zijn afdeeling te Utrecht, een patrouille van 12 man sterk, order, de stad in te gaan en de Duitschers te ontwapenen. Toen hij met zijn patrouille in het Wilhelminapark bezig was de inzittenden van een Duitse auto te ontwapenen, werden zij overvallen door een sectie Duitse wielrijders ter sterkte van ongeveer 80 man, die direct het vuur openden en handgranaten wierpen. In een kort vuurgevecht van 2 à 3 minuten, sneuvelden 10 man waaronder de Reserve-Korporaal Wessel, voor Koningin en Vaderland.

VEREENIGING OFFICIEREN CAVALERIE

PLECHTIGE ROUWDIENST

GEHOUDEN IN DE KLOOSTERKERK

TE 'S-GRAVENHAGE

OP

ZATERDAG 15 JUNI 1946

onder leiding van den reserve-veldprediker

Dr. L. D. TERLAAK POOT

en den aalmoezenier

S. J. MOREL

Organist: C. H. van Coothen

Ter nagedachtenis

aan

de na 15 Mei 1940 in den tweeden wereldoorlog
gevallen leden, buitengewone leden en juniorleden

Res. wachtmeester Jhr. Mr. R. W. de Beaufort	† 5 Mei 1945
Res. wachtmeester B. M. Berger	† 26 Mrt. 1944
Lt. Kolonel Jhr. J. J. Teding van Berkhout	† 13 Mei 1944
1e Luitenant M. C. Calkoen	† 19 April 1943
Res. 1e luitenant Mr. P. J. A. Clavareau	† 21 Juni 1944
Ritmeester b.d. A. N. S. W. L. Coblijn	† 25 Juni 1944
Res. 1e luitenant Ir. G. W. Baron van Dedem	† 27 Mei 1945
Res. 1e luitenant L. R. H. Dobbelmann	† 16 Oct. 1943
Res. 1e luitenant Jhr. W. T. C. van Doorn	† 29 Juli 1943
Kornet F. Dudok van Heel	† 29 Juli 1943
Res. wachtmeester D. H. van Eeghen	† 15 April 1945
Ritmeester adjudant A. C. Eland	† 8 Nov. 1944
Res. wachtmeester A. P. M. Fauchey	† Mrt. 1942
Res. korporaal G. Fijn van Draat	† 19 Mei 1945
Res. 2e luitenant J. A. Jacobson	† Nov. 1941
Res. 1e luitenant E. Jellinghaus	† 9 Dec. 1943

Res. korporaal F. H. Jordens	† 2 Mrt. 1944
Res. 1e luitenant J. W. Kranenburg	† Nov. 1943
Res. korporaal Jhr. G. L. W. van Loon	† 15 Mrt. 1945
Res. 2e luitenant G. J. L. Maduro (R.M.W.O.)	† 9 Febr. 1945
Res. korporaal J. A. H. Moltzer	† 15 April 1945
1e Luitenant vlieger H. P. J. Tutein Nolthenius	† 28 Juni 1943
Kornet W. B. du Pon	† 24 Aug. 1944
Res. ritmeester Ir. L. N. M. van der Put	† 29 Nov. 1944
Res. 2e luitenant Jhr. W. J. Quintus	† 5 Mrt. 1942
Res. 1e luitenant Jhr. Ir. W. G. Röell	† 29 Aug. 1942
1e Luitenant vlieger P. J. B. Ruys de Perez	† 15 Aug. 1942
Kornet F. Santman	† 2 April 1945
Res. 2e luit. Jhr. W. J. H. D. Rengers Hora Siccama	† Jan. 1945
Res. 1e luitenant J. H. de Stoppelaar	† 13 Juli 1942
Oud Res. 1e luit. J. G. W. H. Baron van Sytzama	† 5 April 1945
Res. 1e luitenant Mr. P. F. W. Baron van Till	† 29 Mrt. 1945
Ritmeester Jhr. Ch. E. J. M. Verheyen	† 29 April 1941
Res. 1e luitenant Mr. L. J. Welter	† 15 Mei 1943
Res. korporaal I. Wessel Jr.	† 7 Mei 1945

Dulce et decorum est pro patria mori

Horatius carmina

Preludium

OPENINGSWOORD uitgesproken door den voorzitter der V.O.C., Jhr. Mr. W. E. van Weede in den rouwdienst gehouden in de Kloosterkerk te 's-Gravenhage op 15 Juni 1946.

Geachte aanwezigen,

Als voorzitter der Vereeniging Officieren Cavalerie moge ik vóór den aanvang dezer godsdienstige plechtigheid het woord tot U richten.

Op den 26sten October 1940 kwamen wij samen in de Oude Kerk te Amsterdam om diegenen onzer leden, die in de oorlogsdagen van de maand Mei van dat jaar waren gevallen, te herdenken.

Weinig konden wij toen vermoeden, dat wij bijna zes jaar later wederom in een Kerk vereenigd zouden zijn om de nagedachtenis te eeren van niet minder dan 35 onzer leden, die allen door oorzaken, met den tweeden wereldoorlog verband houdende, het leven zouden verliezen. Het grootste deel daarvan is gevallen in de boven- of ondergronds voortgezette strijd tegen den wreeden en mededogenloozen overweldiger.

Heden zijn wij uit alle deelen van Nederland hier samengekomen om deze, onze eerste bijeenkomst na de bevrijding te wijden aan de nagedachtenis van de navolgende leden, buitengewone leden en juniorleden onzer Vereeniging.

Na de gevallen een voor in alphabetische volgorde onder vermelding van de omstandigheden waaronder zij het leven lieten te hebben herdacht, besloot de voorzitter zijn toespraak aldus:

Met diepe ontroering en eerbied gedenken wij deze kameraden. De meeste hunner rusten op onbekende plaatsen, velen ver van het Vaderland. Maar in onze gedachten zijn zij heden in ons midden, hunne namen en hunne persoonlijkheden staan ons voor den geest. Moge het hunne nabestaanden eeniger mate tot troost strekken, dat zij in onze herinnering zullen voortleven en wij hen en het lichtend voorbeeld van durf, moed en Vaderlandsliefde, dat zij ons gaven, nimmer zullen vergeten.

GEMEENSCHAPPELIJK LIED

Wilt heden nu treden voor God den Heere
Hem bovenal loven van harte zeer
en maken groot zijns lieven namens eere
die daar nu onzen vijand slaat terneer.

Ter eeren ons Heeren wilt al uw dagen
dit wonder bijzonder gedenken toch
Maakt u, o mensch, voor God steeds wel te dragen
doet ieder recht en wacht u voor bedrog!

Bidt, waket en maket, dat g'in bekoring
en 't kwade met schade toch niet en valt
Uw vroomheid brengt den vijand tot verstoring
al waar' zijn rijk nog eens zoo sterk bewald!

(Gezang 302 - Ned. Herv. Kerk)

Gedachtenisrede uitgesproken door den Reserve Veldprediker
Dr. L. D. Terlaak Poot
in den Rouwdienst gehouden in de Kloosterkerk te 's-Gravenhage
op 15 Juni 1946.

Laag hangen voor ons diepst gevoel de raadsluiers heden neer. Wij denken hier een zoo belangrijke groep van hen, die hun leven gaven voor de zaak van onze nationale vrijheid.

De een gefusilleerd, wijl actief aan den geheimen zender.

De ander, op een (te vroeg uitgegeven) order bezig met het ontwapenen van den vijand, 1 uur voor de komst der Canadeezen, neergeschoten.

Een derde verongelukt op zee, op zijn vlucht naar Engeland.

Hier viel er een met een „Leve het Vaderland” op de lippen, getroffen bij het beschermen van een electriciteitscentrale.

Daar werd er een getroffen bij het bombardement van een Duitsche fabriek, waarin hij dwangarbeid moest verrichten (al saboteerend).

Ginds werden er als beesten afgeslacht door misdadige Japs.

Twee oudleerlingen van mij vond ik vermeld als gefusilleerd, vlak voor de Duitsche capitulatie, toen zij waren aangetroffen met handgranaten gereed onder de jas.

Anderen stierven van uitputting in een der beruchte kampen of werden gedood als represaillemaatregel of werden gesloopt door long-t.b.c., door uit-hongering of werden slachtoffer van de Kempetai, de Japansche geheime politie. Maar allen stierven zij als trouwe strijders voor Vorstin en Vaderland. Het is het grootste wat een mensch kan geven, zijn levensoffer.

„Achter ons zinkt de muur,
ver is het peloton,
en als een stem roept: vuur!
zien wij alleen de zon.
De zon der eeuwigheid
omstraalt ons zoo vol licht,
dat wij, voorgoed bevrijd,
aadmen met oogen dicht.
De lucht is hier zoo warm,
dat wij, als vallend graan
gevangen in Gods arm,
liggen en slapen gaan”.

(Muus Jacobse)

De dichter zong dit met betrekking op den gefusilleerden Amsterdamschen leeraar Dr. Harmen van der Leek, die zijn leven gaf voor een vriend (die een Engelschen piloot geherbergd had) en daarmee tevens voor zijn Vaderland. Het is van toepassing op duizenden zonen van ons volk, ook op de 35 dappere leden van deze vereeniging, officieren der Cavalerie. Eerbiedige weemoedige diepbeleefde dankbare hulde aan hun nagedachtenis.

Niemand heeft meer liefde dan die, die zijn leven geeft voor zijn vrienden.

Op dezen gedenklijst rijst te sterker echter boven al deze edele zonen van ons volk de Gestalte van Hem, die zijn leven gaf voor zijn vijanden. Moge ons, door de offers van velen, bevrijde volk zich leeren wenden in ootmoed en overgave tot Hem, die *het Offer* heeft gebracht.

Laat ons allen onszelf afvragen: wat heeft deze vreeselijke tijd ons allen persoonlijk geleerd? Hebben wij vruchteloos geleden? Zouden onze beproevingen ijdel aan ons voorbijgegaan zijn? H.M. de Koningin citeerde in een Harer laatste radiotoespraken de woorden van den dichter Muus Jacobse:

„Maar als ik leven mag tot de bevrijding
en juichen op het overwinningsfeest,
God, doe mij dan dit weten: wat voorbijging
aan nood en leed is niet vergeefs geweest.
Laat hier een volk herrijzen, wijzer, schooner
dan toen het neerdaald' in het doodgebied,
dat van Uw aard' opnieuw een vrij bewoner
staag naar de kim van Uw voleinding ziet!
Omdat dan van dit land de horizonnen
rijp werden, door Uw licht van eeuwigheid,
omdat Uw martelaars hier overwonnen
en met hun bloed de bodem is gewijd.....
Laat hùn dit land zoolang Uw zon zal schijnen,
God, doe het ons ontvangen uit hùn hand!
Laat ons slechts wat zij wonnen met hun pijnen
herboren worden tot een Vaderland!”

God lof! De nachtmerrie van demonische, waanzinnige tyrannie en ongerechtigheid is vernietigd! Fier waait onze vlag weer over het bevrijde vaderland.

Johan Fabricius heeft, kort na de bevrijding, zoo raak gekarakteriseerd wat ons overkwam: „Vijf jaren lang heeft Nederland niet kunnen ademen, heeft het Nederlandsche volk geluisterd naar het nationale onheil. Soms klonken des nachts zware voetstappen van Duitsche soldaten in de straten, soms gierden de remmen van een auto voor het huis van een overbuur: Gestapo! Soms dachten de Nederlanders geen kracht meer te hebben om het verschrikkelijke, dat over hen gekomen was, te dragen. Toen kwam, bij alle vernedering van den nationalen trots, nog de degradatie van honger en koude; het vuur ging uit, het licht doofde.”

Nu zeggen wij nogmaals: God lof! Het vuur des geloofs bleef branden! Het licht der zekerheid, dat er verlossing zou komen, was onuitbluschbaar. Dwars door alles heen bleef ons volk vasthouden en zeggen: Het bestaat niet dat de vijand wint! Het bestaat niet, dat de duivel zegeviert! Hij zal het ver-

liezen op alle fronten! De waarheid moet het winnen op den leugen! Het heilig Recht zal de zege behalen!

Intuïtief heeft zelfs de massa van ons volk begrepen, dat het hier om iets anders, iets diepers ging dan om de machtswellust van een politieke partij, haar leiders en hun sadistische satellieten. Het ging hier om een geestelijke, demonisch-geïnspireerde macht. Zoals Karl Barth het typeerde: de geest van den aperten leugen, van het opzettelijk onrecht, van de principieele mensch-verachting en mensch-overweldiging; de geest van bewust, anti-christelijk heidendom.

Daarom was deze oorlog maar niet een politioneele zaak tot het bedwingen en arresteren van een horde misdadigers, die in Europa een nieuwe orde wilden invoeren, namelijk de orde van het roofdier in het oerwoud; neen, het was een heilige oorlog, al werd hij allermintst door heiligen (God geeft rechte slagen ook met kromme stokken!) noch ook geheel en alleen met zuiver-principieele motieven gevoerd. Nochtans: een heilige oorlog, want het ging tegen dat nationaal-socialisme, welks beginsel over de geheele linie lijnrecht staat tegenover het Christendom (gelijk onze Synode dit in middenoorlogstijd, der bezettende macht ten spijt, in alle kerken liet voorlezen). De kruistocht van het nieuwe heidendom tegen het Christendom riep al, wat nog, al was het nog zoo verdund, doortrokken was met het ferment des Evangelies, op tot een tegen-kruistocht. Het ging in dezen oorlog om de rechte orde, den rechten Staat, de rechte Overheid, de rechte Kerk.

Deze oorlog is door Gods onverdiende gunst met Victorie van Recht en Waarheid beslist.

Wij zijn bevrijd.

Zijn wij ook innerlijk bevrijd en bereid tot de nieuwe taak?

„Dit uur der geschiedenis” zoo schreef Dr. Banning (Mei 1945) „eischt een dóórstoeten, dwars door verstarrende scheidingen heen, tot de levende bronnen der christelijke traditie. Eer een nieuwe vrijheid aanlicht, hebben wij opnieuw de gehoorzaamheid aan God en aan het Evangelie van Jezus Christus te verstaan”.

Dit is het doodelijkst gevaar, dat een volk, een kerk, uit zulk een zwaren crisistijd onveranderd te voorschijn komen zou! Dat wij geslagen zijn, zonder den pijn te voelen van het besef waarom en waartoe! Gods oordeelen rolden ook over ons land en volk, zonder dat wij gerechtigheid leerden!

God geve, dat er een nieuw besef van verantwoordelijkheid in ons gegroeid zij; voor wat Gods bijzondere openbaring en voorzienige leiding ons schonk: den schat van het Evangelie; èn: voor elkander!

„Elk onzer vastgehaakt in eigen recht,
noemend te snel den ander dwaas of slecht
wanneer die anders overbuigt dan hij.....
zoo zijn we, elk onzer, te licht zich verstijvend
in zijn eigen goed
en den makker van gistren schier ontlijvend
wanneer die, van binnen uit, anders moet.
Ja, zoo zijn we: een volk, niet zeer bemin'lijk,
maar allerminst versmaad'lijk,
in zijn kern, naar ik gis, nog gezond
en levenskrachtig;
en o, misschien, zelfs nog drachtig
van iets groots.....”

aldus zeide de diepzinnige Henriëtte Roland Holst.

En Psalm 126 zingt:

„God heeft bij ons wat groots verricht
Hij Zelf heeft onze druk verlicht
Hij heeft door wond'ren ons bevrijd”

(denk eens aan de verblinding van den Duitschen Führer, die hem deed halt houden bij Duinkerken; aan de brug bij Remagen; en zoovele andere beschikkingen en leidingen!)

„Dies juichen wij en zijn verblijd!

Als dit laatste waar is, dan zullen wij allen moeten medewerken tot het uitbannen van den lamelendigen Jan-Salie-geest; van allen geest van splitsing, scheuring, scheiding. Dan zullen wij ook gehoorzaamheid moeten toonen, dat is: bereidheid om te hooren naar Gods stem, die tot ons komt door Zijn Woord en Geest. In de concentratie-, gijzelaars- en krijgsgevangenenkampen is dit verstaan; en tot uiting gekomen in het begeerig zijn om den Bijbel te onderzoeken en in een verrassenden, nieuwen geest van elkander willen zoeken en dragen. Naast veel schandelijke en onteerende zelfzucht en ongevoeligheid is er onder ons volk in de voorbije jaren ook een merkwaardige en sterke openbaring geweest van saamhorigheidsgevoel en een zich ontfermen over den ander, die in nog dieperen nood stak, met weldadige, dragende liefde.

Zal dan nu, nu wij vrij zijn, nu wij onze Koninklijke Landsmoeder weer in ons midden hebben, Die ons volk gedurig inspireerde tot volharden door Haar radio-boodschappen en Die steeds voor ons volk waakte en zorgde, — zal dan nu diezelfde geest van nationale binding en eensgezindheid en offervaardigheid niet nog veel krachtiger en schooner moeten doorbreken?

„Wat zijt ge klein, Holland
met uw verlegen zwijgende menschen,
en al uw langzame stille levens
en al uw vele denkbeeldige grenzen,
en o! met al te zelden iets verhevens!
Maar groot toch is uw volk, Holland!
verwant aan uw heerlijk verleden,
dat tusschen uw heemle' en zeeën bleef groeien,
en tusschen die wiss'lende eeuwicheden
zich bereidt om opnieuw te gaan bloeien!

Adama van Scheltema zal hierin profetisch hebben gesproken, *als ons volk gaat leven bij en uit de bron, waaruit het naar christelijke dynamiek en historische werkelijkheid geboren is: den open Bijbel!*

Moge deze geestelijke, grootste winst het effect zijn van veler levensoffer, ook van dat van degenen die wij hier herdenken.

GEMEENSCHAPPELIJK LIED

O God, die droeg ons voorgeslacht
in nacht en stormgebruis
bewijs ons ook Uw trouw en macht,
wees eeuwig ons tehuis!

Gevlucht naar Uwen vasten troon
vindt ieder schuil en schut
waar eeuwig hij beveiligd woon'
verstoken in Uw hut.

O God, die droeg ons voorgeslacht
in tegenspoed en kruis,
wees ons een gids in storm en nacht
en eeuwig ons tehuis!

(Gezang 283 vs. 1, 2 en 6 - Ned. Herv. Kerk)

GEBED

**Gedachtenisrede uitgesproken door den Aalmoezenier
S. J. Morel
in den Rouwdienst gehouden in de Kloosterkerk te 's-Gravenhage
op 15 Juni 1946.**

Ik lees in den 77e Psalm de volgende verzen:

Zij hebben het bloed van uw heiligen vergoten als water rondom Jeruzalem,
en niemand was er die hen begroef.

Wreek, O Heer, het bloed uwer heiligen, dat over de aarde vergoten is.

Mijne Dames en Heeren,

De zoo juist geciteerde woorden gebruikt de Katholieke Kerk bij haar herdenking van den Kindermoord van Betlehem. Het zijn woorden die ons als vanzelf naar de lippen komen, wanneer wij terugdenken aan wat land en volk hebben ondergaan in de afgelopen jaren.

Wij zijn hier bijeengekomen om te gedenken de leden van uwe Vereeniging, die gevallen zijn in de jaren die liggen tusschen den droeven dag der Capitulatie en den glorieuzen dag der Victorie; gevallen in het verzet, gevallen in het geweld, gevallen in den strijd!

Deze herdenking kan tweeledig zijn:

Een herdenken van het offer dat zij gebracht hebben, en een antwoord op de vraag: wat zij ons nu nog te zeggen hebben.

Ik weet niet van hoeveel graven deze katafalk het symbool is. Ik vermoed van vele: graven die verspreid liggen over, misschien wel, alle werelddeelen, verdwenen graven, vervallen graven, massa-graven.

In elk dezer graven ligt het stoffelijk overschot van een mensch; een mensch, die het verdriet en de vreugden van het leven gekend heeft, zoals wij; een mensch, die, ondanks alles, het leven bestormd heeft, zoals ieder van ons; een mensch, die iederen dag, juichend of schreiend, een bladzijde geschreven heeft in de roman van zijn leven; een mensch met hoop in het hart en verlangens en idealen en toekomstdroomen.

Wreed kan de mensch zijn! Wreeder dan de toemellooze natuur; wreeder dan het ongetemde dier; wreeder, omdat hij bewust en opzettelijk er op uit trekt om een ander mensch het leven te nemen, hoe schoon dat leven ook is; hoe reikhalzend naar geluk, hoe stralend van levensvreugde!

De graven van hen, die wij herdenken, leeren ons tot welke uitersten de mensch in staat is, want naast de wreedheid van hen, die de oorzaak waren van hun dood, staat de heldenmoed van hen die stierven.

Heldenmoed is een groot woord, dat in ons kleine land vóór de Mei-dagen van 1940 weinig werd gebruikt.

Wordt het *nu* gebruikt als een zalf op de wonde van vijf tragische jaren; als een troost voor hen die achterbleven?

Hier komen wij tot de moeilijke vraag, wat is eigenlijk heldenmoed?

Laat mij niet trachten hiervan een definitie te geven, laat ik slechts een uitspraak aanhalen, die ik mij herinner ergens gelezen te hebben: „Een held is wie zich opoffert aan een grooten plicht of aan een groote gedachte.” Wanneer ik deze uitspraak mag toepassen op hen, die wij hier herdenken, dan mogen wij zonder eenige reserve of overdrijving spreken van den heldenmoed van allen, die voor de vrijheid en het behoud van ons vaderland gevallen zijn in den strijd tegen het geweld, in het verzet.

Het Vaderland!

Vele beginsellooze en daardoor stuurlooze menschen zijn de waardeering kwijt geraakt voor dat groote goed, dat wij Vaderland noemen.

Als Christenen zien wij in de door God gewilde en geschapen wereld-orde zooveel aanwijzingen, die de bedoelingen van den Schepper verraden, dat er geen twijfel overblijft: Het Vaderland is in Gods Scheppingsplan een onmisbaar element.

Omdat het onmisbaar is, daarom hangt het geluk en het welzijn van den mensch met het lot van het Vaderland nauw samen. En wie zich dus op een kritiek moment in de geschiedenis van zijn Vaderland inzet ter verdediging en behoud daarvan, is iemand, die zich wijdt aan een grooten plicht en aan een groote gedachte, de gedachte n.l. van God zelve!

Daarom ook ligt er een zekere wijding over den dood van deze helden, een wijding, die het vanzelfsprekend maakt, dat de bedienaren van den Godsdienst een woord spreken bij een herdenking als deze.

Het heldendom van hen, die wij herdenken sluit evenwel niet uit, dat de dood voor hen een offer geweest is. De mensch heeft een natuurlijken drang om te leven en hoe hard het leven een mensch soms ook moge slaan, toch altijd staat de mensch met beide armen gestrekt naar het leven.

En de aarde moge een tranendal heeten, er zijn ook tranen die geschreid worden uit ontroering en er zijn vreugde-tranen.

Het leven heeft den mensch zooveel mooie momenten gegeven en er blijven tot het einde toe zooveel benijdenswaardige perspectieven: Ja, het is en blijft een offer, het grootste dat een mensch brengen kan, wanneer hij zijn leven geeft, ook al is het voor een groote plicht of voor een groote gedachte.

En dan spreek ik nog niet over wat een mensch hier op aarde moet achterlaten.

Een mensch heeft zich in den loop van zijn leven bezit verworven, een positie veroverd. Hij heeft zich voor altijd verbonden aan de vrouw, die hij lief-

heeft; uit de liefde tusschen man en vrouw zijn kinderen geboren wier groei en toekomst hem boven alles ter harte gaan.

Eenzaam en ver van alles en allen die hem dierbaar zijn, — dat is nu eenmaal de dood van een soldaat, — is hij op zijn post gestorven. Misschien een laatste brief, een laatste gedachte, met zorg in het hart en vrees voor hun lot..... Toch hebben zij den dood tegemoet en in de oogen gezien als mannen die op dit laatste oogenblik van hun leven gestegen zijn tot een karakter-grootheid en een heldendom die ons stil doen zijn van bewondering. En ik denk hier aan een andere uitspraak over heldendom: De slagvelden der wereld zijn voornamelijk in de harten geweest, en *daar* is in het geheim de grootste heldhaftigheid bedreven.

Het is een prachtig souvenier, een onverwoestbaar monument, opgericht in de herinnering, *dit mannelijk sterven*. Het verlies is er misschien te smartelijker om, maar wij zullen hen altijd blijven zien met die grootheid van karakter en die adel van ziel, die alle eeuwen door gegolden hebben als het hoogste waartoe een mensch in staat was.

Hebben wij hiermede alles gezegd, wat er over het offer van deze gevallen te zeggen is?

In een Christelijk land als het onze wordt zulk een offer niet gebracht, zulk een strijd om het hoogste niet gestreden dan voor Gods oogen.

Het is geen schandvlek op hun eer, op hun zedelijken moed en op hun geweten, wanneer wij zeggen dat deze helden een inwendigen strijd hebben moeten uitvechten totdat zij de rust en de zekerheid verkregen hebben die hen tot heldhaftigheid in staat stellen zou.

En wanneer een Christen dit gevecht levert om zich los te vechten van deze aarde en zijn leven te offeren omwille van zijn plicht of zijn ideaal, dan staat hij van aangezicht tot aangezicht tegenover den tot den dood toe strijdenden Christus in den hof van Olijven.

Zal ooit een mensch zóó goed begrepen hebben wat Jezus Christus in den Olijfhof heeft ondergaan, als *zij*?

Och, het begrijpen alléén zegt nog zoo weinig.

Het is mèèr dan het zich één voelen met den strijdenden Christus. Hier is de geheimzinnige werking van de Genade waardoor de kracht van Christus hun kracht wordt en Christus' overwinning ook *hun* zegepraal!

Wie zal ons zeggen hoevelen van die wij hier herdenken, de woorden van Jezus hebben herhaald: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze kelk aan mij voorbijgaan. Nochtans, niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij!

Zoo wil ik deze menschen zien als helden, die op het groote moment van hun leven in het allerintiemste contact met God de beslissing genomen hebben welke hen *vereeuwigt* voor het nageslacht en welke hen voor altijd *vereenigt* met Jezus Christus.

Er is evenwel in onze betrekkingen tot deze gevallen, nog een andere vraag dan een onderzoek naar de waarde en de zwaarte van hun offer; het is de vraag: Wat zij ons nog hebben mee te geven op onze verdere tocht door het leven?

Want *dit* staat voor iedereen vast: Als *iemand* hier in Nederland recht van spreken heeft, dan zijn het onze Dooden, gevallen in den strijd, gevallen in het verzet.

Zij hebben het recht van spreken en wij hebben de plicht om ons te zetten als aandachtige luisteraars.

Het is niet twijfelachtig wat hun woord aan ons zou zijn.

De strijd om het behoud en de wederopstanding van ons Vaderland is in wezen dezelfde als die wij hebben te voeren voor den wederopbouw. Hun plaatsen zijn opengevallen, wij bezetten de onze. Hun taak is geëindigd, de onze niet.

En nu wil ik denken aan het laatste wat deze mensen voor het Vaderland en voor ons hebben willen doen, toen voor hen duidelijk geworden was dat hun taak hier op aarde zou eindigen. Zij hebben ons iets blijvends willen achterlaten, een vermaan, een raad, een bede.

Sommigen hebben deze uitgeschreeuwd voor het vuur-peloton; anderen hebben het neergeschreven in hun laatsten brief en allen roepen het ons toe van de overzijde van het graf: Wij hebben met een consequentie tot het uiterste gestreden voor de goede zaak; ons vertrouwen is, dat dit voorbeeld vruchtbaar zal werken op allen die achterblijven.

Ze zijn gestorven op een oogenblik, waarop de toekomst van ons dierbaar land donker was en onzeker leek. Hun strijd werd soms nuttelooze waaghazerij genoemd door defaitisten; ellende, honger en dood dreigde van huis tot huis. Tegen dezen achtergrond licht hun heldenstrijd nog feller op. Deze mannen hebben de tweede regel van ons Volkslied niet alleen gezongen maar ook geleefd: „Het Vaderland getrouwe blijf ik tot in den dood.”

Wellicht zijn ze gestorven, gerust op dit ééne punt: Nederland zal herrijzen! *Gerust*, omdat zij in het gevaar, in het verzet, in den strijd de beste eigenschappen van ons volk zagen opleven en samenballen tot één ontzaglijk geheel: Vasthoudendheid, dapper plichtsbesef!

Gerust, omdat heel Nederland geestelijk weer te hoop liep rondom dat prachtig devies uit het Wilhelmus: „Mijn schild ende Betrouwen zijt Gij O God, mijn Heer”.

Gerust, omdat iedereen tegen iedereen zei: Zóó zal het blijven tot in lengte van jaren!

Hebben wij deze gemoedsrust beschaamd?

Nu, één jaar na de bevrijding maakt menigeen een tusschentijdsche balans,

waarvan het saldo ligt uitgedrukt in uitlatingen als deze: „Wij hadden het ons zoo heel anders gedacht.” of: Er is zoo weinig van al onze verwachtingen terecht gekomen.”

Ik vraag mij af: Is het nu reeds tijd de balans op te maken en onszelf in gebreke te stellen?

Hebben de dooden nu reeds het recht om ons aan te klagen en „Verraad!” te roepen?

Aan de overzijde van het graf zijn zij wijs geworden en de wijsheid is mild, zóózeer, dat de hoogste wijsheid ook de hoogste goedheid is.

Ik wil aannemen dat zij veel van onze huidige fouten en tekorten willen toeschrijven aan de onwennigheid waarmee wij het spel der vrijheid weer moeten leeren spelen en dat zij vergoelijkend glimlachen, wanneer wij in onze eerste vreugde een beetje parvenu-achtig omgaan met de luxe der Democratie.

De vreugde-roes der Victorie is geen blijvende toestand en ook geen maatstaf. Wederopbouw is een werk van steen na steen, van harden arbeid en diep geworteld plichtsbesef.

Wij zijn aan onze gevallen verplicht dat wij ons daartoe opwerken en in dezen geest onze bijdrage leveren, wil onze herdenking geen ijdel woord zijn. Het Dooden-appél, dat wij houden, heeft een dubbele beteekenis: Het is een daad van piëteit en het is een belofte en wel deze:

De schoonste daad waarmede wij het bloed van onze gevallen wapenbroeders zullen wreken is de tot werkelijkheid gemaakte belofte, dat Nederland zal herrijzen schooner dan het ooit is geweest, zóó schoon als zij die er voor stierven het hadden willen maken!

GEMEENSCHAPPELIJK LIED

Het leven is: een krijgsbanier
door goed' en kwade dagen
gescheurd, gevlekt, ontvallen schier
kloekmoedig voorwaarts dragen!

Men tuimelt wel en wonden krijgt
men dikwijls, dicht en diepe
't en vlucht geen weerbaar man, die strijdt
of hem de dood beliepe!

Het leven is geen vreed' alhier
geen wapenstilstand vragen.
Het leven is: de kruisbanier
tot in God's handen dragen!

(Gezang 118 A - Ned. Herv. Kerk)

Het Wilhelmus van Nassauen

Wilhelmus van Nassauen
ben ik van Duitschen bloed
het vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een prince van Oranje
ben ik vrij onverveerd
den koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God mijn Heer.
Op U zoo wil ik bouwen
verlaat mij nimmermeer.
Dat ik toch vroom mag blijven
Uw dienaar 't aller stond
de tirannie verdrijven,
die mij mijn hart doorwondt.

Voor God wil ik belijden
en zijner groote macht
dat ik te geen tijden
den koning heb veracht,
dan dat ik God den Heere
der Hoogste Majesteit
heb moeten obediëren
in der gerechtigheid.

Postludium